

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Партнерство

Володимир ГРОИСМАН:
«З такими друзями,
як Японія,
ми обов'язково
досягнемо успіху»

► СТОР. 2

Самоврядування

В обласній
та районних
адміністраціях
ще велика
сила інерції

► СТОР. 5

Вітчизняний стиль

Високий політ

► СТОР. 8—9

№ 100 (6104)

ВІВТОРОК, 9 ЧЕРВНЯ 2015 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР: Наша мета — вступ до НАТО

На саміті
«Великої сімки»
вимагали дотримання
Мінських угод

У баварському замку Ельмау під час першого робочого засідання лідерів найвпливовіших держав — «Великої сімки» — темами для обговорення стали ситуація у світовій економіці, проблеми зміни клімату, охорони здоров'я, боргова криза у Греції. Хоч питання конфлікту в Україні не стояло на порядку денному, бо було винесене на наступний день, учасники неодноразово його порушували.

Найбільша увага була зосереджена на зустрічі канцлера ФРН Ангели Меркель та президента США Барака Обами, котрі, крім іншого, говорили про конфлікт на Донбасі. Білий дім, за результатами цих перемовин, поширив заяву, у якій йдеться про кризу на сході України та санкції проти Росії. У ній висловлена спільна позиція лідерів ФРН і США: їхня дія має бути суворо пов'язана з повним виконанням Московською Мінських угод і повагою до суверенітету України.

Щоправда, поки що не йдеться про певну конкретну допомогу Україні, про яку незадовго до цього було заявлено. Ангела Меркель, за підсумками першого робочого засідання «сімки», заявила, що за такий короткий термін роботи неможливо розв'язати всі світові проблеми, у тому числі й українські. ► СТОР. 12

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

ОФІЦІЙНО

ВИТЯГ З УКАЗУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня журналіста

За вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної журналістики, багаторічну сумлінну працю та високу професійну майстерність **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня
КЛИМЕНКА Олександра Петровича — фотокореспондента газети
Верховної Ради України «Голос України».

Президент України **П. ПОРОШЕНКО.**

м. Київ, 5 червня 2015 року.
№ 313/2015.

ФОТОІНФОРМАЦІЯ НАШОГО ОРДЕНОНОСНОГО КОЛЕГИ ІЗ ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ — НА 10-Й СТОР.

ПОДІЯ

У дитсадки без черг

У вересні в Тернополі відкриють іще два дитячі садки: на масивах «Сонячний» і «Дружба». Додаткові групи з'являться у чотирьох дошкільних закладах, а також у спеціалізованому — для дітей із вадами зору і мовлення. У місті ведеться електронний запис малюків у садочки. Саме його моніторинг підказав міській владі, що організацію додаткових груп, як це було у попередні роки, вже не обійтися — потрібні нові заклади. Чимало приміщень дитсадків раніше віддали коледжам, ліцеям, спецшколам тощо. Повернути їх складно, тож тепер доводиться вишукувати вільні площі, придатні для облаштування дошкільних закладів, **передає наш власкор Людмила НАКОНЕЧНА.**

Посіви озимої пшениці на 90% площ перебувають у хорошому та задовільному стані — «УкрАгроКонсалт»

Володимир ГРОЙСМАН: «З такими друзями, як Японія, ми обов’язково досягнемо успіху»

Голова Верховної Ради України Володимир Гройсман зустрівся з Прем’єр-міністром Японії Сіндзо Абе. Глава парламенту подякував Японії за підтримку територіальної цілісності і суверенітету нашої країни.

«Ми обов’язково здобудемо перемогу, настане мир, ми за допомогою світової спільноти, у тому числі, Японії, все зробимо, аби агресор відступив, поновимо суверенітет і територіальну цілісність України», — сказав В. Гройсман. До того ж керівник парламенту зазначив, що Україна «і надалі розраховує на підтримку Японії» на міжнародній арені.

В. Гройсман назвав візит Прем’єр-міністра Японії до України «надзвичайно знаковим, історичним». «Незважаючи на велику відстань між нашими державами, наші двосторонні взаємини мають велике значення для України та Японії, і ми постійно відчуваємо вашу підтримку у важкий для нашої країни час», — наголосив Голова Верховної Ради.

Своєю чергою, Прем’єр-міністр Японії заявив, що його країна сповідує послідовну позицію щодо необхідності збереження суверенітету і територіальної цілісності України. «Ми ніколи не визнаємо незаконну

анексію Криму Російською Федерацією», — заявив пан С. Абе.

Під час зустрічі сторони наголосили на важливості виконання у повному обсязі Мінських домовленостей.

В. Гройсман підкреслив, що Верховна Рада забезпечує виконання Мінських угод на законодавчому рівні, і запевнив, що «усі зусилля світової спільноти, у тому числі, Японії, щодо припинення агресії стосовно України будуть всіляко підтримані українським парламентом».

«Ми продовжуватимемо діалог, аби змусити Росію припинити незаконні дії», — наголосив Прем’єр-міністр Японії.

Сторони обговорили парламентську складову двосторонніх взаємин, зазначивши, що нині вона швидко розвивається і набуває особливого значення, і висловилися за необхідність розширення взаємодії.

«Мені дуже приємно відвідати Верховну Раду, яка символізує демократію», — сказав пан С. Абе.

Прем’єр-міністр Японії запросив Голову Верховної Ради України здійснити візит до Японії.

В. Гройсман повідомив про перебіг реформ в Україні, особливо відзначивши важливість здійснення реформи з децентралізації. «У нас є завдання побудувати якісну систему врядування. З такими друзями, як Японія, ми обов’язково досягнемо успіху», — сказав він.

Своєю чергою, Прем’єр-міністр Японії запевнив, що його країна і надалі підтримуватиме реформи в економічному

ДОСЛІВНО

Голова Верховної Ради
Володимир ГРОЙСМАН:

«Верховна Рада буде надійним партнером Японії, і я переконаний, що ми і надалі підтримуватимемо тісні взаємини».

і фінансовому секторі України, і висловив сподівання на успішну імплементацію конституційної реформи у частині децентралізації.

Голова Верховної Ради окремо подякував пану Прем’єр-міністру за рішення уряду Японії виділити пільговий кредит на реалізацію проекту з модернізації Бор-

тницької станції аерації під Києвом. «Цей проєкт має дуже важливе екологічне значення, це безпосередня допомога людям», — сказав В. Гройсман.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Фото Анастасії
СИРОТКІНОЇ.

Більше фото тут —
www.golos.com.ua

ОГЛЯД ПРЕСИ

Про офіційний візит до України Прем’єр-міністра Японії Сіндзо Абе активно повідомляли провідні японські засоби масової інформації.

Ця тема звучала в усіх випусках новин, на провідних каналах, в інформаціях агентства новин Кіодо. Впливова ділова газета «Ніккей» у статті, що називається «Абе підтвердив, що не визнає територіальних змін із застосуванням сили», зазначає, що Японія ніколи не визнає захоплення Криму. Що стосується подій на Донбасі, «Ніккей» наводить слова Сіндзо Абе: «Треба працювати над поліпшенням ситуації, зберігаючи повагу до територіальної цілісності України, спонукаючи Росію до конструктивних дій як переговорами, так і тиском».

Газети «Ніккей», «Майніті», «Санкей» підкреслюють важливість подальшої економічної підтримки України, зазначаючи, що діловим контактам між нашими країнами сприятиме угода про взаємний захист інвестицій, ратифікована українським парламентом напередодні візиту японського прем’єра. Водночас, розповідаючи про візит Сіндзо Абе до України, японські ЗМІ не забували нагадати про власні проблеми в переговорах з Росією. Вони наводили при цьому слова українського Президента Петра Порошенка про те, що «в Японії й України один і той саме сусід і схожі територіальні проблеми».

Ніна БАЛИКОВА.

Tokio.

Наша мета — вступ до НАТО

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Засідання, як зазначив співголова Міжпарламентської ради Україна—НАТО Андрій Парубій, відбувається у дуже відповідальний для України момент. Оскільки наша держава потерпає від агресії Росії. «Фактично Україна опинилася один на один проти однієї з найсильніших армій у світі. І в ці дні відбуваються чергові атаки на українські позиції. Наші хлопці на передовій захищають не тільки Україну, а й весь цивілізований світ, бо Володимир Путін кинув виклик усій системі світової безпеки, яка

надзвичайно важливий ролі Міжпарламентської ради Україна — НАТО, як двостороннього моніторингового органу для ефективного просування України курсом євроатлантичної інтеграції, котрий визначений законодавством зовнішньополітичним пріоритетом нашої держави.

Андрій Парубій нагадав, що ще у 2008 році на Бухарестському саміті було визнано право України стати членом НАТО для гарантій безпеки в нашій країні і світі. За його словами, нещодавно Верховна Рада внесла зміни до законів про основи національної безпеки, про за-

за його словами, програмою засідання передбачена широка участь у ньому як українських урядовців, так і представників громадянського суспільства.

Співголова Міжпарламентської ради Україна — НАТО від ПА НАТО Рейнел Андрейчук підкреслила, що Україна має найбільшу асоційовану делегацію в Парламентській асамблеї Північноатлантичного альянсу. Вона нагадала, що ПА НАТО заклала міжнародну спільноту підтримати санкції проти тих, хто причетний до насильства учасників акцій протесту на Майдані у 2013—2014 роках.

«Боротьба України — це боротьба за зміцнення верховенства права. Україна вибирала між минулим та майбутнім, але цей вибір розглядався Росією як загроза для неї, і вона анексувала Крим та розпочала агресію на Донбасі. Тому РФ повинна заплатити за те, що порушила міжнародне право. Тож світова спільнота має підтримати і допомогти Україні розв’язати конфлікт. Це сприятиме здійсненню реформ», — зазначила Рейнел Андрейчук.

На її думку, український народ має визначитися, чи хоче він вступити до Альянсу. Нині, підкреслила вона, Україна та її парламентарії є пріоритетною аудиторією для ПА НАТО.

Міністр оборони Степан Полторак доповів про ситуацію в Криму та на сході України. Зокрема, за його словами, ситу-

ація на півострові сьогодні складна. Нині в Криму перебуває майже 24 тисячі військовослужбовців. Порівняно з минулим роком, значно збільшилась кількість озброєння і техніки. Якщо так продовжуватиметься нарощування, Степан Полторак не виключає, що у 2018 року РФ вдвічі збільшить кількість своїх військ в Криму. Крім того, незважаючи на міжнародне зобов’язання, існує висока ймовірність розміщення на території півострова носіїв стратегічної ядерної зброї. Фактично Росія формує в Криму потужне угруповання військ для гарантованого утримання окупованої території.

Події на сході України, підкреслив міністр оборони, зокрема навколо населеного пункту Мар’їнка, яскраво свідчать про небажання бойовиків та їхніх російських кураторів дотримуватися Мінських домовленостей.

Водночас, зазначив Степан Полторак, Україна залишається повністю відданою Мінським домовленостям. ЗСУ повністю виконали всі вимоги і відвели важку техніку, яка знаходиться в районі заосередження під наглядом місії ОБСЄ. Нині, повідомив він, розглядається питання відведення танків та мінометів калібром менше 100 мм. Натомість процес відведення бойовиками важкого озброєння незавершений і прихований. Терористичні угруповання за підтримки РФ здій-

снюють маскування та переміщення техніки. Це не дає можливості місії ОБСЄ визначити кількість і якісний склад озброєння, військової техніки. Користуючись режимом припинення вогню, бойовики укріплюють позиції, відновлюють боєздатність підрозділів, поповнюють ресурси.

Також урядовець розповів, що в травні та червні бойовики здійснили понад дві тисячі обстрілів наших позицій та зафіксовано понад 20 випадків застосування реактивних систем залпового вогню. Спостерігається збільшення кількості обстрілів у районі Широкиного, Донецького аеропорту, Горлівки та на Луганському напрямку. Крім того, терористи обстрілюють житлові квартали, об’єкти інфраструктури населених пунктів, котрі знаходяться на кордоні з незаконно збройними формуваннями. З 15 лютого цього року, моменту оголошення режиму припинення вогню, бойовики порушили його понад чотири тисячі разів, у тому числі зафіксовано 120 обстрілів населених пунктів по мирним мешканцям. У результаті загинуло понад 100 військовослужбовців та більш як 50 цивільних осіб.

За словами Степана Полторака, Росія продовжує утримувати самопроголошені утворення. Триває приховане постачання зброї, всебічне забезпечення та підготовка незаконних збройних формувань інструкторами та підрозділами РФ, у тому числі на

власній території. Також РФ намагається тримати у напруженні українські підрозділи. Уздовж кордону з Україною Росія утримує угруповання своїх військ, яке може бути використано для нарощування можливостей незаконних збройних формувань. «За нашими оцінками, найближчим часом основні зусилля бандугруповань можуть бути зосереджені, насамперед, на створенні так званих збройних сил «ДНР» і «ЛНР», поступовому витисненні сил АТО з ключових районів, розширенні підконтрольних терористам територій, утриманні контролю над державним кордоном з РФ для переміщення загонів і груп бойовиків, підрозділів регулярних російських військ, озброєння та військової техніки, а також запасів матеріально-технічних засобів. Отож ситуація в зоні АТО залишається напруженою, із збереженням загрози розгортання повномасштабної збройної агресії з боку РФ», — повідомив урядовець.

У зв’язку з цим, зазначив він, Міністерство оборони, Генеральний штаб сьогодні проводять роботу із зміцнення позицій на лінії зіткнення з противником, обладнання захисних споруд поблизу пунктів пропуску на нашому кордоні тощо.

«Збройні Сили України спроможні дати відсіч агресору і до цього готові. Ми своєю державу нікому не віддамо», — наголосив Степан Полторак.

Сергій МЕЛЬНИК.

будувалася десятиліттями, і гарантом якої став Північноатлантичний альянс», — сказав він.

Очевидно, не випадково, поділився парламентарій, за цих умов відбувається одразу два форуми: засідання Міжпарламентської ради Україна — НАТО і візніе засідання Комітету ПА НАТО з питань економіки і безпеки.

У цьому контексті Андрій Парубій наголосив на

нішньої політики, де теж визначила пріоритетним євроатлантичний розвиток нашої країни.

Андрій Парубій наголосив на готовності «всіляко сприяти роботі виїзного засідання Комітету ПА НАТО з питань економіки і безпеки, у рамках якого готується до другого читання доповідь на тему «Нинішня кон’юнктура в Україні та її перспективи». Зокрема,

РФ повинна заплатити за те, що порушила міжнародне право

Або воюємо, або торгуємо

ПРОБЛЕМА

Народні депутати Ігор Лапін, Тетяна Чорновол та Павло Різаненко пропонують заборонити будь-яку торгівлю з окупованими територіями. На цьому вони наголосили під час спільної прес-конференції.

Щоб знищити корупцію на перетині лінії розмежування, в тому числі й із територією Криму, потрібен системний підхід. Основний засіб — закриття лінії розмежування, — вважає І. Лапін. Саме це передбачено законопроектом щодо економічної блокади окупованих територій (реєстр. №2004а).

«Для мене немає різниці — це окупована Російською Федерацією територія, така як Крим, чи це завуальована окупація, як на Донбасі. Є лінія фронту. Я виступаю за те, щоб будь-яка торгівля із сепаратистами, а також загарбниками була заборонена», — наголосив обранець.

За його словами, вільна економічна зона, створена для торгівлі з Кримом, — це взагалі абсурд. «У такий спосіб ми не лише допомагаємо Путіну, а ще й робимо це на пільгових умовах. Я був командиром штурмової роти «Захід» батальйону «Айдар», я знаю, що таке війна і що

таке окопи. Якщо хтось хоче мені закинути, що там проживають наші люди, то відповідь проста. Вони можуть виїхати з окупованих територій. Я розумію, що важко, але йде війна. Інші люди там гинуть за те, щоб була незалежна цілісна Україна», — констатував він. «Лише за останній період, — наголосив І. Лапін, — офіційний товарооборот із Кримом через вільну економічну зону становив понад півмільярда гривень. Тіньовий і рахувати поготів».

Якщо ж говорити про Донбас, то найбільше з його окупованої території контрабандою вивозиться вугілля. За слова-

ми Тетяни Чорновол, провозити вугілля та кокс з окупованої території дозволено низці підприємств. «Логіка існування цього списку проста. Чимала кількість ТЕЦ перебуває у власності Ріната Ахметова, на окупованій території є його шахти, заводи з виробництва коксу, тож, відповідно, йому дали можливість провозити вугілля зі своїх шахт до ТЕЦ. Це дало змогу виробляти електроенергію для сіл, міст і містечок. Але якщо уважніше подивитися на цей список, то до нього постає дуже багато запитань. Окрім підприємств ДТЕК, наприклад, там є шахта,

яка була ліквідована ще сім років тому. Вона затоплена, але чомусь поставляє величезні об'єми вугілля на територію України», — зауважила обраниця.

Тож єдиний варіант навести порядок у цьому питанні — ухвалити закон, переконана депутат.

«Якщо лінія розмежування буде закрита, тоді під виглядом одних товарів туди не поставлятимуть інші. Контрабанда — це коли замість дозволеного цементу завозять, скажімо, ікру. Якщо завозити не можна нічого, значить, нічого. Той, хто пропускає будь-який транспортний засіб через лінію розмежування, має сидіти в тюрмі. Або ми воюємо, або торгуємо», — наголосив І. Лапін.

Вл. інф.

Не можна йти проти городян...

Чому столицю не бентежить те, що робиться на Запоріжжі?

Уже другий тиждень поспіль обласний центр колючить. І тільки сліпий не бачить, що за цією колючечю, хоч як це дивно, стоять правоохоронні органи (ми про це писали минулої п'ятниці — «На батьківщині Дніпрогесу кипить передвиборна боротьба»). Відтоді дещо трапилося. Наприклад, під час свята в Заводському районі міського голову Олександра Сіна облили якоюсь рідиною. Міліція провела нападників лише поглядом...

Кадрові призначення... з міжнародного розшуку?

У понеділок продовжилось «мітингування» з вимогою до О. Сіна продовжити контракт із керівником КП «Запоріжжиринок» Андрієм Нетребом. 25 травня о 16.00 на офіційному сайті міськради з'явилося по-

відомлення: «Олександр Сін: Нікому не вдасться мене залякати». У ньому мова про смт, яке голова отримав уночі в суботу. За словами градоначальника, в повідомленні йшлося про контракт з Андрієм Нетребом, а також повідомлялося, що всі подробиці міський голова може дізнатися у свого заступника Валерія Еделева.

Останній стверджує, що спілкувався з поміч-

ницею Євгена Анісімова щодо продовження строку контракту з Андрієм Нетребом. Проте Валерій Еделев однозначно не підтвердив, але й не заперечив факт розмови із самим Анісімовим.

Нагадаємо, що Євгена Анісімова минулого року оголосили в міжнародний розшук. Однак цікаво не те! 27 травня о 13.00 на тому ж сайті міськради з'явилося нове повідомлення: «Не можна йти проти городян». У ньому зазначалося, що після зустрічі з підприємцями міський голова вирішив таки... продовжити контракт із Нетребом.

Не хочеться вірити, що добродій, який перебуває в міжнародному розшуку, може чинити

вплив на кадрові призначення. І нікому до того діла немає....

27 травня Олександр Сін — останньої миті — своїм рішенням скасував сесію міської ради. Хоча депутати мали ухвалити низку важливих питань, включаючи і коригування бюджету. За словами депутата Геннадія Рекалова, міський голова пояснив своє рішення мало не загрозою заколотів у Запоріжжі в разі, коли б сесія відбулася. Дивно — чи в Запоріжжі вже немає кому захистити міськраду від чергової «революції»?

Замість післямови

На наш погляд, столиці вже давно час звер-

нути хоча б якусь увагу на прифронтову Запорізьку область. Де активно дискредитується та «зачищається» «проукраїнський елемент». Активістів, які відстояли від посягань сепаратистів у березні 2014-го облдержадміністрацію, а в квітні того ж року — міськраду, вже просто втомила політика «ні риба ні м'ясо». Тому не варто деморалізувати населення України постійними заявами про путінські танки і «кримський коридор». Усе може статися значно спокійніше, тихіше й тому мерзенніше.

Адже деякі структури регіону нині просто припинили. Але з кожним днем відчують, що «вже можна». А як вважають у Києві?

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Корупції — не бути,

заявив член міжпарламентського об'єднання «Депутатський контроль» народний депутат України Максим Поляков та його колеги під час відкриття свого представництва в Одесі.

Спеціальний представник МДО «ДК» в Одесі Василь Подлесний, народний депутат України, член МДО «ДК» Максим Поляков, заступник глави секретаріату МДО «ДК» Андрій Боніславський, глава регіонального представництва МДО «ДК» Олександр Остапенко (зліва направо).

«Лісові пригоди» на Рахівщині

За підтримки народного депутата України Василя Петьовки в Рахівському районі з повчальною виставою побували актори Закарпатського обласного театру драми та комедії з Мукачівського району.

У перші дні літа дітей розважали музичною казкою «Лісові пригоди» (на знімку). Переглянути її малеча могла безплатно в селах Кобилицька Поляна, Луг, Чорна Тиса і Лазещина. На перегляд збиралися повні зали дитвори з місцевих шкіл. Діти із захопленням споглядали дійство, яке відбувало-

ся на сцені, і порівнювала свої пригоди з тими, які переживали казкові герої.

Сумувати не довелося нікому, адже кумедні герої — мешканці дивних лісів — постійно спілкувалися з глядачами.

«Лісові пригоди» розповідають про справжню дружбу. Незважаючи на фантастичний сюжет, казка має повчальний характер. Під час перегляду дітлахи мали змогу безпосередньо долучитися до дійства на сцені.

Разом з акторами вони веселилися, розважалися і

танцювали. На подяку за чудову гру школярі нагородили акторів бурхливими оплесками і попросили приїхати ще.

Від імені глядачів зі словами подяки звернулися до народного депутата Василя Петьовки, повідомляє його прес-служба, педагогічні колективи й директори Чортиснянської, Лазещинської та інших шкіл. Вистава сподобалася і малечі, і дорослим.

Василь НИТКА.

Закарпатська область. Фото надано прес-службою народного депутата.

ПРИВІТАННЯ

Колективу Головного військово-медичного клінічного центру «Головний військовий клінічний госпіталь»

Дорогі друзі!

Щиро вітаю вас з 260-річчям найбільшої багатопрофільної лікувально-профілактичної установи у Збройних Силах України — Київського військового госпіталю.

Низький уклін за вашу невтомну висококваліфіковану працю, унікальний досвід, доброту і милосердя, завдяки яким ви повертаєте до повноцінного життя тисячі людей, зокрема поранених у результаті бойових дій на Донбасі героїв.

У день ювілею бажаю працівникам і пацієнтам госпіталю міцного здоров'я, мирного неба, родинного добра і щастя, благополуччя, впевненості в завтрашньому дні, спокійних трудових буднів та радісних свят.

Голова Верховної Ради України
Володимир ГРОЙСМАН.

САМОВРЯДУВАННЯ

Нову карту

«домалюють»

Депутати облради не схвалили проект перспективного плану формування територій громад Полтавської області з першої спроби.

Днями на позачерговій сесії облради вони лише взяли його за основу й відправили на доопрацювання. До того ж представникам виконавчої влади регіону було вказано на необхідність продовжити обговорення проекту в місцевих громадах. Тільки після таких консультацій та узгоджень на місцях відбудеться друге пленарне засідання позачергової сесії облради з імовірним схваленням нової карти Полтавщини. Її «домальовуватимуть» спільно згідно з Законом «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який визначає основні напрями адміністративно-територіальної реформи.

Кількагодинне обговорення «великого переділу» районів на першому пленарному засіданні сесії виявилось досить бурхливим, особливо після того, як була презентована карта, де замість нинішніх 524 сільських, селищних та міських рад і районів позначено 76 потенційних об'єднаних громад.

Більшість депутатів висловлювалися за реформування на добровільній, а не «добровільно-примусовій» основі.

Іще два тижні тому, на розширеному засіданні президії облради, презентували іншу карту. У розробленому посадовцями ОДА за методикою Кабміну проекті тоді налічувалося ще менше громад — 56. Після першої хвилі противу на місцях їх кількість збільшили на 20, але й сьогодні фігуранти потенційних об'єднань вражають строкатістю. Скажімо, в одному з районів області пропонується створити одразу дев'ять громад. Натомість у десяти районах окреслили тільки по одній громаді.

Чи не стане таке довільне «малювання» нових об'єднань зі спробами імітувати зміни, профанацією адміністративно-територіальної реформи? Відповіді на це та чимало інших подібних запитань доведеться шукати вже найближчим часом. Важливо тільки, щоб у разі виважування всіх «за» і «проти» чиновники і посадовці не забули про тих, задля кого відбувається реформування. Власне, про людей, яким потрібні зміни не для «галочки» у звіті, а для реального поліпшення їхнього життя.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтава.

Політика децентралізації виходить за рамки простої інституційної реформи і служитиме своєрідним «важелем» для більш гармонійного місцевого та регіонального розвитку із залученням громадянського суспільства, зокрема, і суб'єктів господарювання... Відповідно до запропонованих змін у країні буде залишено тільки майже 150 районів замість 490 і приблизно 1500 громад замість... 10279 — такі перспективи окреслено у звіті Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи з назвою «Підсумки пост-моніторингу в Україні»

Чи стануть олександрівки та олексіївки столицями?

Мешканці глибинки активно обговорюють реформу, але для багатьох її суть залишається туманною

АКТУАЛЬНО

Великі зміни територіального устрою розпочато. Принаймні на Хмельниччині. Причому згори, зі столиці. І хоч не раз урядовці акцентували увагу на тому, що це справа абсолютно добровільна, і вся ініціатива має виходити з низів, проте все відбувається до протилежного навпаки. Спочатку - закони. Потім пропозиції обласної робочої групи зі створення нових територіальних громад. За цим — термінове рішення сесії обласної ради з цього приводу (бо потрібно було передати свої пропозиції до уряду, а взамін отримати для області із держбюджету 124 мільйони гривень для реалізації стратегії регіонального розвитку). І вже після цього думати, як жити далі, взялись у селах. Що ж придумають? І кого цікавитиме ця думка?

Життя без магазину, аптеки, транспорту...

Так, як Олександрівка загубилась в ярку, і з траси за деревами та кущами села навіть не розгледіти, так само життя в ньому загубилось десь у часі та просторі. Про грандіозні перетворення не те що в масштабі області, а навіть своєї сільради тут практично нічого не знають.

Це колись Олександрівка була бригадним селом, де кипіла робота на фермі й навколишніх полях. Відтоді залишилась руйна в буквальному розумінні слова. Про колишні масштаби нагадують хіба що три вулиці, котрі й досі носять імена Дзержинського та Ватутіна. Але на вулицях тих пусто. На паперах у селі ще числиться майже сімдесят жителів, але реально живе менше трьох десятків. Ще й так сталося, що найвитривалішими виявились старенькі бабусі. На усіх тепер припадає не більше п'яти чоловіків.

Але стільки було б проблем, як ця демографічна. Порівняно з іншими на неї вже просто не звертають уваги. У селі вже давно немає ані клубу, ані школи. Від колишньої семерічки залишилися тільки розвалини. Але й цим не переймаються місцеві жителі, бо в селі жодної дитини. А от те, що немає магазину, це вже проблема. Раз на тиждень (!) тамтешній орендар привозить туди хлібну продукцію зі свого хлібозаводу. Ось тобі і весь «базарний» день.

Шоправда, зберігся ще ФАП. Але на нього й глянути страшно, не те що там лікуватись. Та й лікар буває лише за графіком. Тож, як розповідають старенькі, як підніметься тиск аж занадто, то треба лягти й чекати: або таблетка допоможе, або вже прийде кінець.

А ще ночами буває просто страшно. У селі багато порожніх хат. До тих, що стоять пустками, ніхто діла не має. Але є ще й такі, з котрих господарі просто виїхали кудись на заробітки, залишивши все своє добро. От вони й приваблюють

дзвонять до сільради, то всіх разом, може, куди й доставлять.

А, може, й ні.

Сам голова з'являється переважно тоді, коли розвозить по дворах газ у балонах. А так особливої роботи тут для нього немає. Бо з бюджету сільради виділити хоч який мізер для цього села просто неможливо.

Ось так живе Олександрівка, від якої десяток кілометрів до Пиляви, де

громаді? Де, як мають заробляти на прожиття сотні олександрівок та олексіївок? Адже річ не в тім, що змінять назву місцеві органи управління. А в тому,

хто візьме на себе фінансове та соціальне навантаження з утримання сіл?

У Баламутівці, що в Ярмолинецькому районі,

лани поки що залишаються непотрібними місту. Однак селяни, поміркувавши, вирішили так: оскільки всяке приєднання — справа добровільна, то чому б їм не попроситись просто до обласного центру? Ну й що, як відстань завелика? Зате хіба можна відшукати в області когось багатшого? Та й коли дивитись правді в очі, переважна більшість вихідців із села живуть, працюють, вчаться, лікуються, скуповуються саме там. Чому ж тепер офіційно не закріпити такі близькі стосунки? За Баламутівкою потягнулась і сусідня Виноградівка.

Але де там...

Велике місто руками й ногами пручається, на поріг не хоче пускати бідних родичів. От коли б приміські села, що своїми межами вже просто впираються в міські вулиці, виявили таку ініціативу, інша справа. А повісити собі на шию, тобто на свій бюджет, ще й цих «дальніх» ніхто не хоче. Тож нехай варяться у своєму котлі — якщо нова Ярмолинецька селищна громада готова об'єднати 54 села, то знайдеться місце ще й для цих двох. Але що це змінить у житті кожного села, і головне — кожного його мешканця, наразі ніхто не знає.

Коли незрозумілі реалії, розбухується фантазія

На місцях вже давно зрозуміли, що має бути якась точка опори, навколо якої об'єднується село. Колись нею були виробничі структури — колгоспи. Не стало їх, селяни подумали, що такою об'єднаною силою виступить їхня земля. Мовляв, вона притягне виробничиків, котрі поділяться із селянами своїми заробітками. Орендарі прийшли. Але ділитись ніхто не став.

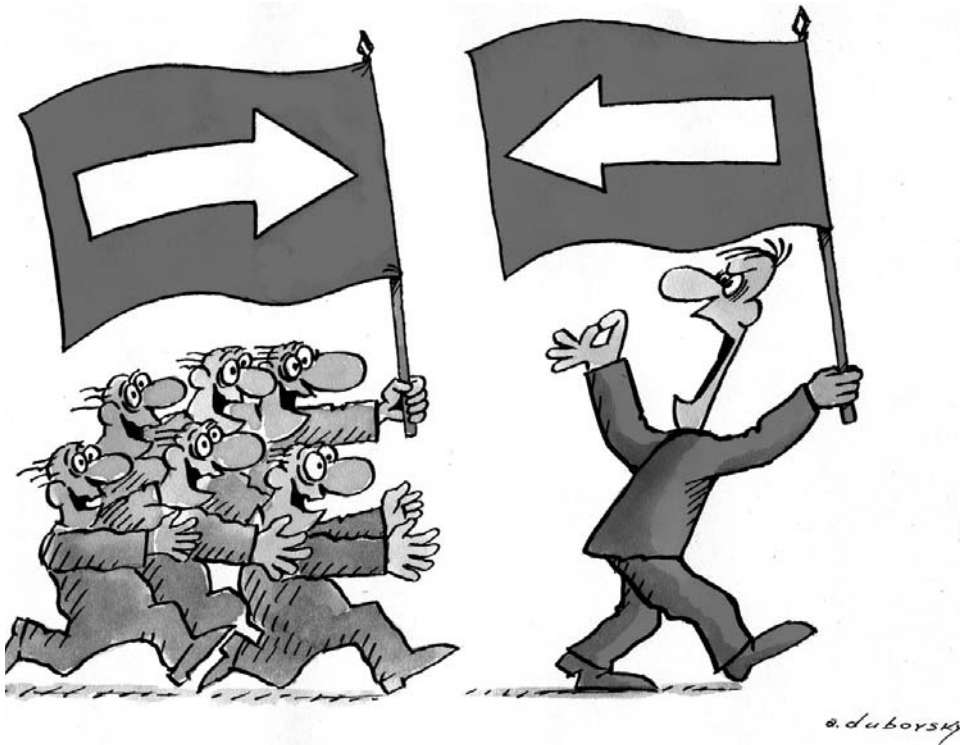
То до кого притулитись тепер, коли руйнується звична система устрою?

— Цікаву теорію довелося почути на сході одного із сіл Городоцького району, — розповів депутат обласної ради Леонід Гураль. — Чиновник із району пояснив ситуацію людям приблизно так: поки всі намагаються розділитись, ми у себе в районі навпаки об'єднуємось і замість 29 залишимо одну спільну Городоцьку селищну раду. Тобто мали би об'єднатись 74 населені пункти. Але й це ще не все. Коли в інших районах все розпорошиться, ось тоді Городок візьме і приєднає до себе інші села.

Так і хочеться продовжити: а за ними — селища, міста, столиці... І ось тоді всі розбагатіють. І почнуть жити довго, заможного і щасливо. Виявляється, не така вже й надумана сатириками знаменита теорія Нових Васюків. Та ось що водночас смішно і трагічно: якщо в романі її виголошує авантюрист, то на згаданих зборах — відповідальний чиновник районного масштабу. І думається, робив це не через злі наміри, а швидше, через необізнаність.

Будь-які реформи можна критикувати чи схвалювати, доповнювати чи змінювати, але лише тоді, коли зрозуміла їх кінцева мета. Теперішня обіцяє громадам свободу та вільний розвиток, що має призвести до кращого життя. Але у селах досі не розуміють, як це має статись. Адже все задумане повинно внести зміни насамперед у сільське життя. Бо в області із 1451 населеного пункту 1414 — це села. І практично всі вони живуть тими самими проблемами — бідність бюджетів, безробіття, обмеженість або й повна відсутність соціальної сфери. Всі вони прагнуть одного: не територіально-адміністративних змін, а економічного розвитку. Але як отримати поштовх до цього, не знають.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.
Мал. Олександра ДУБОВСЬКОГО.

заїжджих «туристів», що не проти поживитись чужим майном. Буває навіть, що намагаються пробратись в заселені хати. І тоді бабусі бороняться, як можуть. Бо тут черговий патруль міліції вулицями не ходить. І допомоги чекати немає від кого.

Єдиною розрадою для всієї громади є хіба що соціальна працівниця. Але ж і та приходить із сусідньої Олексіївки, що за вісім кілометрів. Тож багато не знайдеться. У селі у неї двоє підопічних, тобто таких, що офіційно вважаються самотніми. Ще за чотирма доглядає за контрактом, тобто за цю роботу платять родичі. Загалом від допомоги соцпрацівника у селі вже практично ніхто б і не відмовився, бо вік такий, але платити за це бабусі з дідусями не хочуть та й не можуть — пенсії ж в усіх мізерні, колгоспні.

Вибратись у широкий світ, мається на увазі чи то у сусідні села, чи райцентр, теж немає як. Жодний громадський транспорт до села не ходить. Та й попутку не зловиш — хто ж добирається у цей тупик? Кажуть, голова сільради підкинув таку ідею: якщо треба кудись їхати, то нехай люди збираються,

розташована сільрада. Майже тридцять кілометрів до свого райцентру Стара Синява, і майже стільки ж до сусіднього Старокостянтинова. А до обласного центру — всі сто кілометрів. Начебто, не так вже й багато. Але для сільських мешканців — це далекий світ, який живе за зовсім іншими законами. І долучитись до якого — надскладне завдання.

Хоча задумане реформування обіцяє інше. І хоч усі відстані залишаються тими самими, зате сільське життя має змінитись докорінно.

...А тепер ще й без сільради?

Принаймні нова стратегія регіонального розвитку Хмельниччини передбачає, що маленька Олександрівка разом із трьома селами-сусідами уже не входить до своєї Пилявецької сільради. Всі вони разом із сорока п'ятьма населеними пунктами, що нині складають Старосинявський район, мають утворити одноїменну єдину селищну громаду. І якщо дотепер на розвиток ось таких сіл не було ані копійки у сільрадах, то хто з ними має поділитись у величезній територіальній

над цим уже добряче задумались. Разом із сусідньою Шарівкою на папері тут налічується майже півтисячі мешканців. Насправді набагато менше, бо значна частина хат теж пусте. І хоч народу трохи більше, ніж в Олександрівці, проте села так само бідні, «старі» і пригнічені відсутністю перспективи. І це попри те, що знаходяться за кілька десятків кілометрів і від райцентру, і від Хмельницького. Але втім-то й біда, що відірвались від міста на якийсь десяток кілометрів більше, ніж потрібно було б. Бо за кожну сотку в приміському селі вже починає розгортатись запекла боротьба. А баламутівські

САМОВРЯДУВАННЯ

Заради об'єднання громад і партквитків не шкода

Херсонська обласна рада затвердила план об'єднання територіальних громад, який передбачає створення 43 таких об'єднань замість 298 наявних у регіоні сьогодні міських, селищних та сільських рад. За це проголосували 47 депутатів з тих 60, котрі були присутніми на сесії. Однак пристрасті під час обговорення кипіли не на жарт: фракція об'єднання «Батьківщина» в обранні відмовилася приймати план об'єднання громад у запропонованій редакції, але депутат з фракції — громадський діяч Лариса Оленковська його підтримала всупереч позиції однопартійців. І тут-таки на сесії публічно заявила про вихід з «Батьківщини».

Херсон.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Запевняють, що дефолт простих людей не зачепить

Як і можна було очікувати, Міністерство фінансів не порозумілося з кредиторами України щодо реструктуризації зовнішніх боргів. Йдеться про астрономічну для нашої економіки суму позичок у 23 мільярди доларів, які бралися державою чи під державні гарантії переважно ще за часів Януковича. Тепер ми намагаємося на вимогу МВФ ці боргові зобов'язання реструктуризувати, бо без цього можемо не отримати черговий транш від Фонду у 1,7 млрд. доларів. У Мінфіні навіть оприлюднили заяву, у якій шкодують, що під час телефонної розмови міністра фінансів України зі Спеціальним комітетом, котрий представляє комерційних зовнішніх кредиторів України, сторони так і не дійшли згоди. Сценарій відмови очікуваний, бо нагадує тактику сусіда, що позичив колись у вас 300 гривень, а повертати збирається лише 200. Який нормальний кредитор з цим погодиться?

Утім, після такого собі переговорного провалу Міністр фінансів Наталія Яресько окреслила ситуацію з американським оптимізмом. Пояснення виглядали доброю міною при поганій грі. Мовляв, у меморандумі України і МВФ успішність реструктуризації зовнішніх боргів «не є структурним маяком», тобто необхідною умовою для подальшої співпраці з Фондом, хоча «дуже важливо для прийняття рішення», цитує Наталію Яресько одне з українських видань. Вона впевнена, що черговий транш від МВФ вдасться одержати «десь у липні», хоча гроші нам, виявляється, особливо не треба. Повертаючись до ситуації з сусідом, йому варто погоджуватися хоча б на ці 200 гривень, поки дають. Бо можна взагалі нічого не дочекатися.

У підсумку, борги нам не реструктуризували, отже надання рятівного кредиту затягується. А на завершення розмов про МВФ ще два оптимістичні меседжі від Наталії Яресько. Перший — **навіть якщо Україна оголосить дефолт, то простих людей він не зачепить**. Другий — очільниця Мінфіну заявила, що держава не має коштів на індексацію соціальних виплат. Вочевидь, на нинішньому рівні залишатимуться і зарплати та пенсії. Тож навіть номінальні доходи громадян найближчим часом не зростатимуть. Утім, утримання мінімальної зарплати на рівні 2013 року — одна з вимог Міжнародного валютного фонду.

Минулого тижня НБУ дозволив банкам підвищити ліміти видачі готівки через каси і банкомати до 300 тисяч гривень на добу. Це вдвічі більше, ніж раніше. Водночас залишається обмеження при придбанні готівкової валюти — доларів та євро в одні руки дозволено купити на 3 тис. грн. Ще одне табу — якщо маєте валютний депозит, з рахунку можна зняти 15 тис. грн. на добу. А експортери й надалі зобов'язані продавати 75% валютної виручки. Ці норми діятимуть принаймні до вересня.

Тим часом, оприлюднено такі дані: **у травні інфляція в Україні знизилася до 2,2% — порівняно з квітнем майже у сім разів**. Тепер її швидкість у річному вимірі «пригальмувала» до 58,4% проти 60,9%. Це значить, що й ціни дещо стабілізувалися. У квітні інфляція інфляція такою високою інфляція, бо саме того місяця злетіли тарифи на газ та електроенергію для населення. Водночас, те, що річний показник залишається більшим за 50%, свідчить про несприятливу ситуацію в економіці. А на додачу до шаленої інфляції й облікова ставка Нацбанку сягнула 30%. Відповідно, захмарні банківські відсотки кредитування суттєво обмежують можливості підприємств залучати кошти для виробництва.

У сухому залишку дещо про наші теплові перспективи. Минулого тижня у Брюсселі відбувся черговий раунд газових перемовин у форматі Україна — ЄС — Росія. Експерти вели дискусії про так званий зимовий пакет — на яких умовах Україна отримає блакитне паливо з настанням холодів. Москва обіцяє надати знижку на природний газ для України. Натомість розраховує, що у наших сховищах буде не менше 19 млрд. кубів газу на початок опалювального сезону. Нині закачано 10,5 млрд. Звісно, північний сусід керується не альтруїстичними міркуваннями, а економічними розрахунками. Наявність значних обсягів газу у підземних сховищах необхідно для безперерйного його транзитного постачання Росією до західноєвропейських споживачів.

Галина КВІТКА.

В обласній та районних адміністраціях ще велика сила інерції

САМОВРЯДУВАННЯ

Новий голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка розпочав свою роботу не з великих проектів, а з намагання повернути людям віру у можливість і невідворотність змін.

— Зміни в країні — це зустрічний рух. Але розмови часто зводяться до такого запитання: що робить влада? Порушимо традицію і поставимо запитання інакше: чого ви чекаєте від жителів Львівщини?

— По-перше, наші земляки надзвичайно патріотичні, і це дуже допомагає в багатьох справах. Завжди знаєш, що в тебе надійний тил. По-друге, вони надзвичайно працьовиті. По-третє, Львівщина особлива область, яка претендує на роль лідера в Україні. А від лідера завжди вимагають багато більше. Це прекрасний край.

— У країні складна ситуація. Куди б ви приїхали, всюди, мабуть, скаржаться, що хронічно не вистачає коштів. Що в тих умовах робитиме ваша команда?

— Гроші та люди — це дві найскладніші проблеми суспільства. Насправді, гроші не є первинними. Якщо є люди, які одержимі ідеєю або якоюсь справою, то будуть і гроші. Багато питань, пов'язаних із фінансами, достатньо децентралізації влади. Те, що колись вимагали від центральної влади, ми отримали. Останнім часом Львів разом з іншими обласними центрами розпоряджається великими фінансовими ресурсами. Львівський бюджет розвитку — це понад 700 мільйонів гривень. Сьогодні важливо ті зміни з децентралізації запровадити в усій державі. Я далекий від думки, що всі громади України можна загнати в одне прокрустове ложе. Не можна порівнювати Херсонську, Харківську і Львівську області. Перша особливості Львівщини — велика кількість населених пунктів, друга — найбільша густота населення, третя — гірські території. Тому децентралізація для нас виглядає дещо інакше. Якщо у нас в кілька разів більше громад, то і підходи мають бути іншими.

— Львів часто позиціонують як місто туризму. Але великі міста завдяки туризму не вирішують своїх проблем. Навіть Краків і Відень. Кожен регіон шукає свого коника, на якому можна вирватися з кризи. Ваше бачення економічного розвитку Львова і регіону.

— Можу з упевненістю сказати: економіка Львова надзвичайно диверсифікована. Доходи від туризму є далеко не бюджетотворюючими. Левову частку дають доходи від промислових підприємств. Але майбутнє не тільки за кавою, шоколадом і туризмом, май-

бутнє — за промисловими технопарками, за наукоємними виробництвами. Львів, окрім індустрії туризму, обрав ще одну стратегію — це IT-технології, які кожного року дають серйозні прирости не лише у вигляді надходжень до бюджету. IT-фахівці Львівщини отримують такі ж зарплати, що й їхні колеги в Європі чи в інших куточках світу.

— Які б ви навели аргументи, що бізнесу вигідно спрямовувати капітали на Львівщину?

— Я постійно про це веду мову і бачу, що є перші плоди. Перший аргумент — це безпека. Львівщина сьогодні є найбезпечнішим регіоном в Україні. Нині на Яворівському полігоні працюють інструктори з США, Канади — це хороший знак, що нас ніколи не залишать наодинці з будь-яким агресором. Окрім цього, влада дуже лояльно ставиться до бізнесу. Навіть у часи правління Януковича питання поглинання бізнесу Львівщини не торкнулося так сильно, як інших областей. Наш край — номер один із безпеки бізнесу. Другий аргумент — географічне розташування. Багато інвесторів розраховують на ринок Євросоюзу. А Львівщина — це 70 кілометрів до ЄС. Це пограниччя — і зрозуміло, що проблеми логістики вирішуються досить швидко. Третій аргумент — професійні кадри. Девальвація гривні дуже боляче вдарила — це страшення проблема для людей, але якщо дивитись з точки зору інвестора, то — це просто рай. Підприємства, які працюють із зарубіжними інвесторами, мають надприбутки. Ми можемо їх спонукати до того, що в гривневому еквіваленті вони можуть піднімати заробітну плату для своїх працівників. Ще один аргумент — нам вдалося зберегти систему профтехосвіти. Маємо можливість готувати кадри, які потрібні для потенційних інвесторів. Сьогодні на такій основі вирішуємо багато завдань. Наприклад, компанія «Електроконтакт», яка має понад тисячу працівників, у тому числі в Золочівському та Перемишлянському районах, дає змогу на своїх майданчиках об'єднувати базові можливості профтехосвіти.

— Ми за можливостями розвитку підприємництва — на перших позиціях в Україні. Але випадки поборів досі трапляються. Як переломити ситуацію?

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Олег Синютка народився 1970 року в селі Куропатники Бережанського району Тернопільської області. Закінчив історичний факультет Івано-Франківського педагогічного університету. Диплом про другу вищу освіту за спеціальністю «Економіка та управління» отримав у Прикарпатському університеті. Служив у Збройних Силах. Керував СТ «Маслосоюз» та «АВТО-ЗАЗ-ДЕУ» в Івано-Франківську. Працював заступником міського голови Івано-Франківська. 3 липня 2007 року — перший заступник міського голови Львова. 3 грудня 2014 — голова Львівської ОДА. Одружений, має сина та доньку.

— Після призначення я сказав: шановні друзі, мені не треба носити гроші. Але й з підприємців ви також не збиратимете кошти. Дуже важливо, щоб представники бізнесу не приховували такі факти, а відверто про них говорили. Ми будемо жорстко реагувати.

— Повернемося до львівського села. 90 відсотків сільського господарства зведено до сільських дворів. Маємо 370 тисяч великої рогатої худоби (ВРХ), з них лише 12 тисяч утримується у великих господарствах, решта — в індивідуальному секторі. Які кроки плануєте зробити на селі?

— Я противник великих агрохолдингів. Вони заходять, виснажують землю і швиденько втікають. Потрібно йти за європейською формою, коли в одному чи кількох селах разом із людьми працює фермер, який використовує місцеву робочу силу, а не привозить найманих робітників. Він там живе і дбає про інфраструктуру населених пунктів. Ми залучили цікавий канадський проект з розвитку молодого чарства, це ті кроки, які робила Галичина в 30-х роках. Думаю, що майбутнє села за кооперативним рухом. Тваринництво ще не розвивається динамічно. Але, для прикладу, в Дрогобицькому районі є ферма з вирощування овець — це просто фантастика. Це одна з найкращих ферм Європи. Непогано йдуть справи з вирощування свиней, хоча є ще екологічні проблеми, на які ми жорстко реагуємо. Що стосується ВРХ, тут швидко прибуток не отримаєш. Тому потрібні довготермінові проекти підтримки.

— За кордоном у місцевих муніципалітетах сидять пенсіонери і відставники, а у нас бізнесмени, підприємці, ректори. Як змінити ситуацію, аби найактивніші громадяни не йшли в ради по додаткові важелі впливу?

— Дуже важливо, щоб незалежно від попередньої роботи, чиновник не сидів, а працював. Маємо конкретний приклад в Бориславі. П'ять місяців ми попереджали міського голову: шановний, це добром не закінчиться, люди не терпітимуть твоєї бездіяльності. У підсумку, жителі Борислава винесли чиновника «на вулицю» — і правильно зробили. Ми завжди стоятимемо на боці громади.

— В облдержадміністрацію ви прийшли з міської ради — працювали першим заступником міського голови Львова. Чи змінилося щось у ваших підходах?

— Місце сидіння визначає точку зору (сміється. — Авт.). Зовсім інше навантаження, інша система. У місті все вертілося, люди тебе розуміли з півслова, тільки треба було лише дещо підправляти. Те, що маємо нині в обласній та районних адміністраціях, — це найгірший приклад безладу та непрофесійності. Існуюча система знівельовала бажання кадрів чимось займатися чи щось змінити. Можливо, виною стала часта зміна керівників. П'ять місяців я намагався завести цю машину, але вона має настільки велику інерцію, та все-таки ми її зрушило з місця. Я у цьому впевнений.

— Які виникають проблеми у стосунках із центром?

— Якщо щось іде на

користь Львівщині, я готовий до співпраці. Величезний позитив — це довіра Президента України. Якщо на нараді область ставлять у приклад, тоді набагато легше розв'язувати проблеми з чиновниками нижчого рівня. Я своїм призначенням зобов'язаний тільки Президенту, тому мені легко працювати з будь-якими чиновниками.

— Раніше олігархічні клани часто робили спроби тиснути на голову ОДА. А як сьогодні?

— Швидше я роблю кроки, щоб дехто не виходив за рамки здорового глузду і пристойності. Маємо хорошу підтримку Президента України, є добра співпраця з міністрами. Маємо своє лобі у Верховній Раді — сорок п'ять депутатів. Ми кожного місяця зустрічаємося і обговорюємо наболілі питання.

— А конкретніше, що вдалося вирішити?

— Дороги Єврокарпатського регіону. Відкриті небо над Львовом. Кошти на перинатальний центр. Зміни до закону про автомобільні дороги. Це наші спільні добрі справи. Сьогодні львівське лобі досить серйозне.

— А що вам не подобається на Львівщині? Щоб ви змінили?

— Намагаюся щодня щось змінювати, щоб все ефективно функціонувало. І дуже важливо, щоб все працювало, коли я піду з цієї посади. Творити добро для людей — це найкращий результат.

— У кожного на устах сьогодні питання захисту України. На Львівщині — один із найбільших полігонів, де народжується сучасна українська армія.

— Ми не наголошуємо, але про це треба говорити: чи не найбільше військових, які пішли до Збройних Сил, — це вихідці з Львівщини. На превеликий жаль, наша область є другою за кількістю загиблих на війні. Не просто словом, а реальними вчинками львів'яни виборюють незалежність. Я постійно наголошую: ми на Сході України не тільки відстоюємо нашу державу, а свою хату. Завдяки українським воїнам снаряди від «Градів» не літають над нашими домівками. З іншого боку, є частина людей, які вважають, що їхня хата з краю. До них дуже просте запитання: що будете казати своїм дітям після нашої перемоги? Вони прийдуть і запитують: де ти, тато, був, коли виборювалася незалежність України?

Богдан КУШНІР.
Львівська область.

На знімку: голова Львівської ОДА Олег Синютка.

Фото Ігоря СЕНКАЛЬСЬКОГО.

«Журналісти на передовій. Від Майдану до Донбасу» — так називається виставка, відкрита у Черкаському обласному краєзнавчому музеї, *передає наш власкор Ліна Лебеденко*

Меморіальну дошку письменнику Євгену Концевичу відкрили на фасаді Житомирської гуманітарної гімназії №23, учнем якої він був з 1947 по 1952 рік. Цю подію було приурочено до 80-річчя з дня його народження, *інформує наш власкор Оксана Лук'яненко*

СВЯТА Й БУДНІ

Пишних урочистостей не влаштовували

Минулими вихідними Луганщина відзначила 77 років від дня свого створення. Пишних урочистостей не влаштовували, але керівники регіону постаралися зробити так, щоб свято запам'яталося. Воно проходило під девізом «Луганщина — це Україна». Основні заходи відбулися в Северодонецьку. Участь у них взяв і фольклорний ансамбль «Водограй» з міста Попасна (**на знімку**). Правда, у Северодонецьк приїхали тільки четверо з 12 учасниць. Інші жінки вимушені були залишити місто у зв'язку з масованими обстрілами бойовиками «ЛНР».

Почалася комунальна битва?

У Станиці Луганській й восьми прилеглих селах з початку червня немає світла. Головна лінія електропередач перебита, тому тепер електроенергія подається по резервній лінії з Росії через окуповані території. Під час останніх обстрілів була ушкоджена й ця ЛЕП. Ремонтники вже кілька разів намагалися дістатися до місця ушкодження, але бойовики їх туди не пуска-

ють. Через відсутність світла також немає водопостачання й перебої з мобільним зв'язком.

— Протягом останніх двох тижнів терористи в трьох місцях ушкодили водогін, що подає воду на окуповану ними ж територію, — пояснив голова Луганської обласної ВЦА Геннадій Москаль. — Я попередив тоді, що воду знову подадуть тільки після того, як самозванці з «ЛНР» самотужки й своїм коштом усунуть ушкодження. Особисто гарантував доступ і безпеку для аварійників. Однак у відповідь «ЛНР» відключила Станиці світло. Проти нас почали комунальну війну, і в мене не залишається іншого виходу, як повністю перекрити подачу води на окуповану територію. Водопостачання буде відновлено тільки після того, як у Станиці з'явиться світло з гарантіями його стабільної подачі.

Як розповів нашому кореспондентові глава Станично-Луганської ВЦА Юрій Золкін, Петрівська насосна станція, розташована на території району, страждала вже тричі. Щораз українська сторона відновлювала систему, забезпечуючи водою й окуповані території.

— Усі матеріальні ресурси зосереджені в Луганську, конкретно — в «Луганськводі», — розповідає Золкін. — Ми пропонуємо: беріть необхідні матеріали й приїжджайте, ремонтуйте. Але

керівництво «Луганськводи» відмовляється це робити.

Поки що невідомо, чи довго триватиме ця «комунальна війна», але вже очевидно, що будівництво високовольтної лінії на території Станично-Луган-

ського району неминуче. Правда, коштів на це в області поки що немає, але Геннадій Москаль дуже розраховує на допомогу українського уряду.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

На лінії фронту

Майже 200 журналістів із Донецької та Луганської областей, громадських активістів, експертів зібрав «Донбас Медіа Форум», що відбувся в Києві. Це перше зібрання журналістів сходу України з початку проросійських мітингів та наступу на свободу слова в регіоні. Учасники форуму обговорили особливості роботи в умовах війни та наголошували на тому, що необхідна підтримка тим ЗМІ, які працюють на визволених територіях або поруч із лінією зіткнення.

«Друковані ЗМІ Донбасу опинилися в критичному стані. Обласна спілка журналістів провела моніторинг майже 70 видань. Наслідки сумні: друком виходить лише 20 проукраїнських газет, 12 захоплені чи перепідпорядковані сепаратистами. Решта не працюють. Друкованим виданням на визволених території терміново потрібні державна допомога і донорські

вливання», — зазначив голова Донецької обласної спілки НСЖУ Олександр Брих.

Перед учасниками форуму також виступили Надзвичайний і Повноважний Посол США в Україні Джефрі Пайетт, народний депутат України Ірина Герашенко, міністр інформаційної політики Юрій Стець.

Ліна КУЩ.

Загинули під час виконання редакційного завдання

У Миколаєві вчористо відкрили відреставрований пам'ятник журналістам, які загинули під час виконання редакційного завдання. Монумент, що багато років простояв у дворі школи № 7, був установлений з ініціативи фронтовика — керівника юнкорівського гуртка Леоніда Леонідова і його вихованців. Місцеві

журналісти кинули клич його відновити в соцмережах півтора місяця тому. Їх підтримав миколаївський міський голова Юрій Гранатуров і зробив подарунок працівникам ЗМІ до професійного свята.

Ірина НЕЖИГАЙ.

Миколаїв.

Відзначено колег-бійців

Двоє прикарпатських журналістів професійне свято зустріли на передовій. Вдома на них чекають заслужені нагороди. Тележурналістку ТРК «3-студія», а нині бійця інформаційного підрозділу полку «Азов» Наталію Коцкович нагородили Почесною грамотою. Медаль «За заслуги перед Прикарпаттям» отримує журналіст івано-франківської газети «Репортер», військовослужбовець 128-ї гірсько-піхотної бригади ЗСУ Микола Волков.

Галина БРУХАЛЬ.

Івано-Франківська область.

Не стало Тараса Шевченка

На 77 році пішов із життя відомий учений-філолог, громадський діяч і просто Громадянин Тарас Шевченко. Давно під час сумних церемоній не доводилося бачити стільки заплаканих жіночих облич. А ще стільки мужніх чоловіків, які, зазвичай, запросто «беруть» цілі зали, а тут і у них під час прощання зривався голос...

«Батьки поклали на Тараса Григоровича Шевченка величезну відповідальність вже тим, що назвали його таким ім'ям, — сказала декан філологічного факультету ЗНУ Тамара Хом'як.

Але він все життя тримав ту високу планку, підняту йому ще від народження». Тарас Шевченко так і не захистив вже готову докторську дисертацію — спочатку не дозволяла активна

громадська діяльність (він довгий час очолював запорізьку «Просвіту»), а потім вже й стан здоров'я. Водночас учений мав великий авторитет серед колег-науковців — свої співчуття надіслали понад десять провідних наукових установ та університетів України, колеги з анексованого Сімферополя та англійського Манчестера.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Ветерани дають уроки мужності

Із студентами вищих навчальних закладів Рівного на уроках мужності зустрічаються воїни антитерористичної операції — члени громадської організації «Обласна ветеранська спілка учасників АТО Рівненщини» (на знімку).

— Наразі ми охопили факультети Національного університету водного господарства та природокористування, а в пер-

спективі хочемо завітати до кожної навчальної аудиторії у Рівному, — каже керівник рівненських учасників АТО підпол-

ковник Федір Капустинський. — Ставимо за мету донести об'єктивну інформацію про перебіг війни на сході України.

Про це повідомила прес-служба ГО «Обласна ветеранська спілка учасників АТО Рівненщини».

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Щоб перейменування таки відбулося

Координаційна група з питань організації, підготовки та проведення громадського опитування і громадських слухань щодо перейменування міста розпочала роботу в Кіровограді. Для своєї роботи група отримуватиме інформацію від фахівців в галузі історії, краєзнавства, топоніміки тощо. Пропозиції щодо перейменування Кіровограда мають бути подані Верховній Раді у вигляді відповідного рішення міськради.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоград.

Кукурудза і пшениця пливуть за моря

У травні через українські порти було відвантажено на експорт майже 2,6 млн. т зерна. Найактивніше, повідомляє «УкрАгроКонсалт», кукурудзу купували у нас Китай, Нідерланди та Ізраїль. Найбільше пшениці відправили до Єгипту, Тунісу та Сирії. Майже 100 тис. т ячменю експортовано до Японії, Тунісу і Саудівської Аравії. Загалом нинішнього маркетингового року (з липня 2014 р.) за межі держави реалізовано майже 32,2 млн. т зернових. Із них 10,5 млн. т пшениці, понад 17 млн. т кукурудзи.

ЦИФРА

20 млн. 236 тис. грн.
сягнув на 1 червня борг за електроенергію КП «Житомирводоканал» Житомирської міської ради.
Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Велосипеди популярні у городян і у злочинців

«Велодень-2015» відбувся у Тернополі. На ньому зареєструвалося майже 250 учасників — вдвічі більше, ніж торік. Найменшому — Устимку Гапнюку — не виповнилося ще й трьох років, найстаршому — Олександрові Качуровському — сімдесят.

Чимало батьків змалку привчають дітей до велоспорту: малюки їхали не лише на спеціальних сидіннях, а й у причіпних бричках. На Театральному майдані, де відбулося свято, можна було побачити, окрім звичайних, і двомісні велосипеди, так звані дуп-

лети, з електричним приводом, саморобні з різними «наворотами» тощо.

Учасники «Велодня» утворили з велосипедів тризуб, провели велоквест, зробили коло вулицями міста завдовжки 10 кілометрів. Популярними стають двоколісні і у злочинців: кількість крадіжок зросла вдвічі.

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

У Дубно рятувальники ліквідували наслідки вибуху на нафтобазі

8 червня о 13 годині в місті Дубно по вулиці Страклівська на території нафтобази «WOG-РІТЕЙЛ» стався вибух без подальшого горіння 2-х резервуарів по 75 куб. м.

В результаті вибуху постраждало двоє працівників, які каретою швидкої медичної допомоги доставлені в Дубенську центральну районну лікарню. Стан потерпілих медиками характеризується як задовільний. Попередня причина вибуху: порушення правил пожежної безпеки під час проведення зварювальних робіт. Як повідомила прес-служба ГУ ДСНС України у Рівненській області, станом на 14 годину 10 хвилин завершено роботу з ліквідації наслідків вибуху на дубенській нафтобазі.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

На честь Героя

Пам'ятний знак на честь Героя України льотчика Костянтина Могила відкрито на його могилі у селі Пирогово під Вінницею у річницю загибелі пілота.

Вінничанин Костянтин Могило трагічно загинув торік 6 червня під Слов'янськом. Пілотований ним літак АН-30 бригади транспортної авіації Повітряних сил підбили терористи. Палаюча машина могла впасти на місто. Костянтин Могило дав команду екіпажу залишити борт, а сам до останнього не випускав з рук штурвал. Ціною власного життя відвів літак за межі населеного пункту. Як пізніше пояснили фахівці, Могила не вистачило якихось десятків секунд, щоб приземлити машину на

озеро. Літак вибухнув на підльоті до землі.

Пам'ятний знак виготовили за сприяння особового складу частини, в якій служив Костянтин Могило. Вшанувати пам'ять Героя приїхали його побратими, керівний та особовий склад командування Повітряних сил, керівники міста та області, прийшли рідні, друзі, знайомі.

Під час відкриття знака над головами присутніх пролетів літак. Цей політ здійснив учень Могила, до речі, теж вінничанин, підполковник Олексій Лук'янов.

Указом Президента України № 545 від 20 червня 2014 року командиру транспортної авіаційної ескадрильї «Блакитна стежа» 15 бригади транспортної авіації підполковнику

Могилку Костянтину Вікторовичу присвоєно звання Герой України (посмертно). Один з літаків названо його іменем.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Під час відкриття пам'ятного знака на честь Героя України Костянтина Могила.

Фото надано прес-службою Повітряних сил.

Металурги роздавали гранти

Урочисте вручення майже 30 сертифікатів на отримання грантів від «Запоріжсталі» відбулося в запорізькому парку «Дубовий гай». Сума конкретної підтримки того чи іншого проекту — 50 —

100 тисяч гривень. Головна умова: пропозиція авторів має бути важливою для міста в соціальному плані. До речі, цього року, попри всі фінансові труднощі, металургійний комбінат підвищив за-

гальну суму грантів ще на 200 тисяч гривень. Церемонію супроводжувала концертна програма в недавньому майстра «Запоріжсталі», а тепер популярного українського співака Арсена Мірзояна.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Фестиваль майстрів

Наприкінці навчального року в Луцьку відбулося свято професійно-технічних навчальних закладів області. Так, саме свято, бо учні і викладачі ПТУ продемонстрували не лише вміння і вправність у виготовленні цікавих побутових речей, але й запропонували глядачам, а їх зібралось на Театральному майдані кілька тисяч, прекрасний концерт. За традицією усе, що

було представлено в експозиціях, можна було придбати. Тож чимало мешканців обласного центру поверталися зі свята з наборами садових меблів, інструментом для обробки землі, кухонним приладдям, а хто й з різними кулінарними делікатесами.

Максим СОЛОНЕНКО.

Волинська область.

Фото автора.

Такий диво-палац, виготовлений із сірників, привезли на свято вихованці Камінь-Каширського ВПУ.

ЕКОНОМІЯ

Опалення буде енергоощадним

Котельні централізованого опалення Херсона стануть енергоощадними. Для комунального підприємства «Херсонтеплоенергія», яке їх обслуговує, муніципальна влада виділила з бюджету 3,9 мільйона гривень. На ці кошти підприємство придбає та встановить нові електродвигуни для насосно-силового обладнання, які витрачають вдвічі менше кіловат порівняно із зразками ще радянських часів. Відтак, витрати на модернізацію окупляться за три роки, що для енергетичної сфери є гарним показником.

Директор КП «Херсонтеплоенерго» Володимир Пепель повідомив «Голосу України», що на підготовку до наступного опалювального сезону енергетики витратять близько 15 млн. грн. власних коштів та допомоги з міської скарбнички. Ще 21,7 млн. дол. мало б надійти від Світового банку — вже навіть і кредитну угоду про це підписали. Але через проблему з наданням держгарантій надходження інвестицій відкладається на невизначений термін. І чи отримають їх до холодів, херсонські енергетики сказати не можуть.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Встановити лічильники допоможе міська влада

Оскільки фінансування встановлення теплових лічильників із держбюджету залишається невіршеним, у Кам'янці-Подільському затвердили свою дворічну програму з реконструкції системи централізованого опалення і встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії. Відповідно до неї мешканці платитимуть лише половину вартості лічильника. Нині формується реєстр будинків, мешканці яких виявили бажання взяти участь у співфінансуванні. «Уже розуміємо, що коштів, які ми заклали в бюджет на програму, недостатньо, але будемо шукати резерви, щоб допомогти всім охочим», — сказав міський голова Михайло Сімашкевич. Водночас у місті розпочато програму зі встановлення у багатоквартирних будинках індивідуальних теплових пунктів, що регулюватимуть температуру в оселях, залежно від погоди. Це допоможе зекономити близько третини коштів за газ. Такі пункти вже обладнали тепловими лічильниками. Їх встановлення здійснюється за рахунок грантових коштів міжнародної фінансової організації.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

СПОРТ

«Барса» не стомлюється від перемог

Футбол. Ліга чемпіонів. Фінал. 6 травня.
«Ювентус» (Італія, Турин) — «Барселона» (Іспанія). 1:3. **Голи:** Ракитич, 4, Мората, 55, Суарес, 68, Неймар, 90+7.

«Ювентус»: Буффон, Лігтштайнер, Барцалі, Бонуччі, Евра (Коман, 89), Пірло, Маркізіо, Погба, Відал (Перейра, 79), Тевес, Мората (Льоренте, 85). **Тренер** — Массіміліано Аллегрі.

«Барселона»: тер Штеген, Алвес, Піке, Маскерано, Альба, Ракитич (Матсьє, 90+2), Бускетс, Іньеста (Гаві Ернандес, 78), Мессі, Суарес (Педро, 90+5), Неймар. **Тренер** — Луїс Енріке.

Рефері — Джюнейт Чакир (Туреччина).

Берлін. «Олімпіаштадіон». 70 442 глядачі. 26 градусів.

«Барселона» — найсильніший клуб Європи сезону 2014/15 років! Про це всі знали давно, і каталонський клуб підтвердив свій статус на полі, обігравши у фіналі Ліги чемпіонів туринський «Ювентус»! Уболівальники «старої синьйори» не повинні надто

засмучуватися. Їхні улюбленці здорово провели нинішній сезон і мали дуже гідний вигляд у фіналі проти цієї синьо-гранатової «машини».

Хоча спочатку в багатьох, напевно, промайнула думка, що підопічні Массіміліано Аллегрі будуть розгромлені, бо вже в самому дебюті зустрічі Іван Ракитич вивів уперед «Барселону».

Шоправда, гравців «Ювентуса» жодним чином не деморалізував настільки невдалий початок вирішального в турнірі протистояння. Вони, зіщипивши зуби, практично в повному складі відбивалися від постійних атак суперника, терпіли, шукали шастя в нечастих контратаках і зусиллями Альваро Морати таки зрівняли рахунок одразу після перерви.

Забитий м'яч буквально окрилив футболістів італійського клубу. Вони зіграли з каталонцями у відкритий футбол на зустрічних курсах. Але така тактика була досить необачною, і вищий клас гравців «Барселони», зрештою, дався знаки.

В середині другого тайму Луїс Суарес вивів синьо-гранатових уперед,

а фінальну крапку вже в компенсований арбітром час поставив Неймар.

— Ми дуже щасливі — сказав після зустрічі Луїс Енріке. — У нас просто унікальний склад гравців. Вони — переможці, воїни. Вони отримують задоволення від того, що роблять, і приносять задоволення нам.

Це наш 60-й матч в сезоні і 50-та перемога. Це був важкий період, і я дуже вдячний людям, які вірили в мене. Я ніколи не думав, що ми зможемо оформити золотий хет-трик, але кожен намагається робити свою справу якнайкраще. Ці футболісти показали, що вони не стомлюються від перемог...

«Барселона» вп'яте виграла турнір Кубок європейських чемпіонів/Ліга чемпіонів. Фантастичний дебютний сезон для тренера Луїса Енріке. «Барса» стала чемпіоном Іспанії, виграла Кубок короля і Лігу чемпіонів! У тріумфаторів попереду Суперкубок УЄФА, національні змагання і клубний чемпіонат світу. Як кажуть, є над чим працювати.

Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Турнірна хроніка

Дзюдо. Мінськ (Білорусь). Відкритий Кубок Європи. У вазі до 57 кг киянка Шушана Гевондян завоювала золоту медаль. У фіналі вона за 29 секунд перемогла Йоганну Мюллер з Німеччини.

Футбол. Нова Зеландія. Визначилися учасники 1/8 фіналу на молодіжному чемпіонаті світу (U-20).

10 червня. Гана — Малі (Веллінгтон, 7:00). Сербія — Угорщина (Данідін, 7:00). США — Колумбія (Веллінгтон, 10:30). **Україна — Сенегал (Окленд, 10:30).**

11 червня. Австрія — Узбекистан (Фангарей, 7:00). Німеччина — Нігерія (Крайстчерч, 10:30). Португалія — Нова Зеландія (Гамільтон, 10:30). Бразилія — Уругвай (Нью-Плімут, 10:30). Час початку зустрічей — київський.

Теніс. Франція (Париж). Roland Garros. Grand Slam. Призовий фонд — 28 000 000 євро. Фінали.

Одиночний розряд. Серена Вільямс (США) — Люсі Шафаржова (Чехія). 6:3, 6:7 (2:7), 6:2. Це — 20-й титул американки в турнірах «Великого шлему». Стен Ваврінка (Швейцарія) — Новак Джокович (Сербія). 4:6, 6:4, 6:3, 6:4.

Парний розряд. Бетані Маттек-Сендз (США)/Люсі Шафаржова (Чехія) — Кейсі Деллакуа (Австралія)/Ярослава Шведова (Казахстан). 3:6, 6:4, 6:2. Іван Додиг (Хорватія)/Марселу Мело (Бразилія) — Боб Брайан/Майк Брайан (США). 6:7, 7:6, 7:5.

Мікст. Бетані Маттек-Сендз/Майк Брайан (США) — Люсі Градечка (Чехія)/Марцин Матковський (Польща). 7:6, 6:1.

ДАІ ІНФОРМУЄ

Увага! Діти на дорозі

ДАІ м. Києва посилює контроль за дотриманням правил дорожнього руху. Причина — довгоочікувані літні канікули в дітей. Інспектори звертаються до всіх дорослих по підтримку й об'єднання зусиль щодо забезпечення безпеки малюків на столичних автошляхах.

«Під час літніх канікул наші інспектори з профілактичними бесідами, лекціями і уроками відвідуватимуть як пришкольні, так і літні табори відпочинку дітей. Також правоохоронці наглядатимуть за поведінкою неповнолітніх на вулично-дорожній мережі та за організованим перевезенням груп дітей. Особливу увагу звертаємо на дітлахів у салоні автомобілів, згідно з вимогами ПДР, а також на обов'язкове використання пасивних засобів безпеки (дитячих крісел, пасків безпеки)», — зазначила інспектор ВДАІ Печерського району Євгенія Філонюк.

За 4 місяці 2015 року за участі дітей у столиці сталося 48 ДТП, в яких одна дитина загинула, а 51 — отримала травми. Значна кількість ДТП сталася з вини водіїв. Лише у 9 випадках діти потрапляли в автопригоди через власну необережність.

ВДАІ Печерського району (за інформацією УДАІ м. Києва).

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...польський консул купив дрогибичської солі

У районному центрі Дрогобич, що на Львівщині, пройшли Дні Європи. Їх організаторами виступили Генеральне консульство Польщі, міська рада та педагогічний університет.

У педуніверситеті відбулися презентації та лекції, а на центральній площі — велелюдний ярмарок за участі представників польських міст-побратимів. Дрогобичські підприємства продемонстрували свою продукцію, що має шанси вийти на ринки ЄС.

Звертаючись до дрогобичан, Анжеліка Можджановська, держсекретар канцелярії прем'єр-міністра РП, згадала польського письменника і художника Бруно Шульца, який жив і творив у Дрогобичі. Генеральний консул Республіки Польща у Львові Ярослав Дрозд жартома порівняв Європу з доброю стравою, до якої потрібно багато солі. Отож дипломат купив кілограм дрогибичської солі, яка, на його погляд, має стати цементом європейського майбутнього цього славного міста.

У святкуваннях також взяла участь дипломати з Бельгії, Австрії, Нідерландів, Чехії, Угорщини, Румунії та Литви.

Богдан КУШНІР.

Львівська область.

Високий політ

Герой України, генеральний конструктор — президент ДП «Антонов» Дмитро Ківа про сучасну авіацію, нові творчі пошуки, місце України в світовому авіабудуванні

Відтоді, як крилата машина Ан-178 стрімко прокреслила перший свій слід у київському небі, уже минув місяць. А вітання генеральному конструктору — президенту Державного підприємства «Антонов» Дмитру Ківі (на знімку) та всім творцям цієї унікальної машини і досі наводять від очільників відомих світових авіакомпаній, представників ділових і навіть урядових кіл багатьох країн світу. Вихід у небесні простори цього літака вони називають подією в авіаційному світі, перемогою конструкторської думки «антоновців» і всієї України.

Хто ж такий головний творець цієї машини Дмитро Ківа і як він ішов до цієї перемоги?

Біографія Дмитра Семеновича дуже проста і водночас насичена такими внутрішніми шуканнями, терзаннями й перемогами, яких комусь іншому вистачило б не на одне життя. Не кажучи вже про зовнішній світ, в якому кожен крок відомого конструктора не обходився без тяжкої праці й жорсткої боротьби.

Народився Дмитро Ківа у російському місті Казань, де під час війни родина була в евакуації, а потім, в 1944-му, повернулася в Україну. В 1959 році вступив до Харківського авіаційного інституту. Там він не тільки з головою поринув у навчання, а й захопився конструюванням літальних апаратів, ставши членом студентського конструкторського бюро.

Олег Костянтинович Антонов, який був професором цього інституту, одразу помітив кмітливості й допитливого студента, а по закінченні навчання запросив його до Києва, до свого дослідно-конструкторського бюро.

Так почалася біографія Дмитра Ківи на телевізійному прославленому підприємстві «Антонов».

Спочатку Дмитро Семенович працював провідним спеціалістом, конструктором у підрозділі, який займався розробленням конструкцій фюзеляжів літаків. А згодом, за кілька років, він став уже провідним конструктором, заступником головного конструктора, з 1987 року — головним конструктором, потім — першим заступником генерального конструктора, а з 2005 року почав виконувати обов'язки генерального конструктора ДП «Антонов».

З 2006 року Дмитро Ківа стає генеральним конструктором ДП «Антонов», з 2009 року — президентом — генеральним конструктором ДП «Антонов».

Не посади і не влада манили Дмитра Семеновича у життя. Палка любов до неба, до авіації, до літаків завжди були зірковим орієнтиром для цієї людини. 170 наукових праць, присвячених авіабудуванню, 16 авторських свідоцтв і патентів у галузі розроблень пасажирських, транспортних, багатоцільових літаків, дослідження і розробка літаків короткого зльоту та посадки — ось куди спрямовані всі знання і енергія визнаного конструктора. Він брав безпосередню участь у створенні практично всіх лі-

таків «Антонов» — від Ан-3, Ан-32, Ан-74, Ан-70 до широко відомих Ан-124 «Руслан», Ан-225 «Мрія» та інших модифікацій. А ще його руками й розумом разом із побратимами по праці викреслювалися і складалися Ан-140, Ан-148, Ан-158 і найсучасніший Ан-178.

Серед багатьох міжнародних відзнак, що стверджують світове визнання творчого доробку Дмитра Ківи, його авторитет у світовому літакобудуванні, є диплом, який особливо дорогий серцю конструктора, — це нагорода Міжнародної організації із забезпечення безпеки польотів (FSF), де зазначено: «Він зробив великий внесок у безпеку польотів, забезпечивши високу підтримку льотних можливостей повітряних суден ДП «Антонов». Це вплинуло на підвищення рівня авіаційної безпеки в усьому світі й стало значним прикладом, який мають наслідувати інші виробники та держави». Адже що є дорожчим для конструктора, ніж життя і безпека людей, які довірилися його дітищу?

Дмитро Ківа — Герой України, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії України. Відзначений багатьма орденами й медалями України, в тому числі, орденом Ярослава Мудрого, орденом Держави, «За заслуги» трьох ступенів.

Далеко бачив Олег Костянтинович, вибираючи собі серед студентів талановитого юнака, не даремно його ростив і вів крізь терни нелегкого конструкторського життя.

З Олега Костянтиновича Антонова і почалася наша бесіда.

— Ось у вашому кабінеті на чільному місці висить великий портрет Олега Антонова. Скажіть, будь ласка, а які принципи літакобудування ви взяли у цієї людини для себе?

— Якщо говорити про своєрідну формулу, я б сказав, філософію літакобудування, то Олег Костянтинович виклав їх у вислові, який нерідко повторював: «Красивий літак красиво літає». І навіпаки: «Некрасивий літак не буде літати».

Я справді вчився у нього все життя. І скажу, що він передусім був дуже порядною, інтелігентною людиною. Я ніколи не чув і не бачив, щоб Олег Костянтинович кричав на когось. Це попри те, що він був надзвичайно вимогливим, сильним фахівцем. З 1972 по 1984 роки я підпорядковувався йому безпосередньо, від провідного конструктора до заступ-

Фото Олександра ДЕНІСКИНА.

ника генерального. І завжди бачив, як він умів цінувати людей, піклуватися про їх долю. Він ніколи не шкодував грошей на будівництво житла для своїх працівників, будинків відпочинку, лікарень.

Олег Костянтинович дуже любив молодь, працювати з нею, прагнув забезпечити молодих фахівців усім необхідним.

А ще він був блискучим конструктором, унікальним фахівцем, організатором, талановитим ученим — годі й говорити. Дивіться: його перший літак Ан-2 досі літає — майже 70 років! Хай похвалиться хоч один інший конструктор у світі такою довговічністю свого витвору. А скільки інших, новітніх машин, сконструйованих Антоновим, і досі підкорюють небесні простори всіх континентів, включаючи Антарктиду і Арктику.

Олег Костянтинович мав унікальний талант передбачати майбутні світові тенденції в авіації. Коли йому, наприклад, давало вказівку союзне міністерство робити сільськогосподарський літак реактивним, він категорично відмовився. І хоч як тиснули на засіданнях колеги міністерства, де і я був присутній, він не поступався ані на крок. «Ще не час, казав він. І не треба на малих швидкостях і висотах ганяти реактивні, дуже неекономні для цього призначення машини».

— Я так розумію, Дмитре Семеновичу, що всі ці принципи ви взяли собі на озброєння?

— Я взяв на себе те, що мені Бог дав. І не вважаю себе обранцем Бога, яким був Олег Костянтинович.

— Але ж ви теж відомий вчений, конструктор, академік.

— Академіки і конструктори бувають різні. Я навіть не думаю ставити себе поруч із Олегом Костянтиновичем. Це постань. Це геній авіабудування. Він єдиний авіаконструктор з усього пострадянського періоду, який був занесений на Дошку пошани в Музеї авіації Сант-

Дієго як видатний авіаконструктор сучасності.

— Ну, ви ще не все встигли зробити, що задумали, не вийшли з різних причин на пік своїх розробок, хоча ваше ім'я вже стало відомим у світі. І ніби врозріз із ситуацією хоч додати, що деякі «доброзичливці» справді закидають, що у ваших розробленнях не стільки літаків, як у вашого вчителя. Розкажіть, будь ласка, скільки типів літаків разом з О. К. Антоновим і вже після нього пройшли через ваші руки?

— По-перше, робота конструктора і генерального конструктора — це не тільки винахід літака. Є ще велика програма сертифікації і випробувань повітряної машини, без чого літак не здобуде небесне життя. При Олегові Костянтиновичі я вів програму тих самих Ан-2, Ан-3, Ан-14, Ан-28. Потім я вів літаки Ан-72, Ан-74. А потім, коли я вже став головним конструктором, керував усіма програмами сертифікації і випробуванням усіх літаків «Антонова». Наприклад, Ан-124 «Руслан». Мало хто знає, що йому було заборонено літати в Сполучених Штатах Америки. І ми поїхали туди, підготували необхідні документи і дали вивчати їх у Федеральному авіаційному агентстві, куди мені особисто довелося поїхати. А потім ми запросили їхніх фахівців до себе, на підприємство, де вони теж досконально вивчали документи. В цій історії були й конкурентні моменти, бо нас просто не хотіли пускати до США.

Усе-таки ми одержали сертифікат, визнання «Руслана» американцями, і ми відкрили для себе небо Америки.

А потім мені довелося працювати з Ан-225, Ан-74, Ан-72-100, Ан-32 — фактично з усіма типами літаків — аж до Ан-140 включно.

— Практично ви мали пряме відношення до всіх літаків сімейства «Анів»?

— Практично так. Хоча були й винятки.

— А Ан-148?

— І коли я був головним конструктором, і коли став генеральним конструктором у 2005 році, брав безпосередню участь у створенні цієї машини, як і згодом Ан-158, і Ан-178.

Не забуваймо, що існує ще така програма підприємства, як модифікація літаків. Що це таке? Це фактично будівництво нової машини. Ми, наприклад, модернізуємо «Руслан», довели його вантажопідйомність із 120 до 150 тонн, змінили можливості літака щодо забезпечення польотів, частково замінено прилади, обладнання. Це, по суті, вже новий тип літальних апаратів, в яких вдвоє збільшено ресурси — в часах польотів, інших характеристиках. Так з'явилися «Руслани» Ан-124-100, Ан-124-100М150. В них перебувала пілотська кабіна, суттєво модернізоване обладнання — уже з урахуванням новітніх електронних систем. Зазнав суттєвих змін Ан-70, вагу якого зменшено на 3 тонни і який завдяки новому обладнанню був прийнятий на озброєння української армії.

— Із багатьох джерел інформації відомо, що раніше, ще до незалежності України, держава виділяла на літакобудування мільярдні кошти. Та і в перші роки незалежності тодішній президент України Леонід Кравчук своїм указом підтримував літакобудування України. А зараз?

— А зараз нічого. Тоді, в ті не такі вже й далекі радянські часи держава виділяла нам на дослідні та конструкторські роботи стільки грошей, що нам вдавалося їх ледь освоювати, та й то не завжди. Шасливий був Олег Костянтинович, що зовсім не відвертав свою увагу на добування грошей, на економіку підприємства. Ми ж не маємо від держави ані копійки. Хочу вам сказати, що в заручків на розроблення проектів літаків держави виділяють від двох до семи мільярдів доларів. Ми на Ан-178, який розроблено з нуля, не одержали нічого. І це, незважаючи на те, що ми щороку перераховуємо до бюджету у вигляді податків і зборів 600 мільйонів гривень. А ми ж Державне підприємство!

Окрім того, ще — що дуже важливо, ми у вигляді зароблених грошей ввозимо для держави щорічно десь до 500 мільйонів доларів.

— Ви державі даєте, а вона вам нічого?

— Виходить, що так.

— Коли ми знайомилися з вашими цехами, нам розповіли таку цікавинку: все обладнання, яке задіяне у виробництві літаків, зроблене власними руками «антоновців». А що таке обладнання? Це основа основ створення літаків?

— Безперечно. Лабораторії, дослідна база — все це плід пошуків наших фахівців. Правда, до цього ми йшли роками, борючись за своє існування, обороняючись від тих, хто зазіхав на таке багатство. Коли нам до-

рікають, що нині ми мало випускаємо в світ літаків, то нехай запитують: чому? Ще п'ять років тому наш завод стояв, не платив людям зарплату, мав заборгованість понад два мільярди гривень — на той час, у 2010 році, це були шалені гроші. А ще, крім того, з цих були викрадені сучасні верстати, у вибитих вікнах гуляв вітер.

— Хто ж довів до такого стану завод?

— Почав такий собі директор, котрий до цього був директором складу на Донеччині. А за ним потягнулися інші послідовники. До речі, в такому ж стані сьогодні Харківський авіаційний завод. І те, що нам вдалося за останні роки, це була справжня відбудова заводу, відродження його потенціалу. Ми набрали додатково понад півтори тисячі людей, переважно молодь, навчили їх, забезпечили високою зарплатою. Нам довелося поступово замінити розкрадене обладнання абсолютно новим, додатково збудували стапелі для будівництва літаків. Зрозуміло, що відродити серійне виробництво літаючих машин одразу, зразу ж після роздерибанення, було неможливо. А мені дорікають, що мало випускаємо літаків у серійному потоці. І лише тепер ми плануємо виходити на «довосні» рівні виробництва, коли з воріт заводу один за одним будуть підніматися в небо машини, які так потрібні Україні, і взялися за підготовку й випуск новітніх літаків.

— Ну, добре. А держава? Невже їй було байдуже, що робиться на одному з найбільших, знакових підприємств України?

— Не хочеться про це говорити, але держава опинилася в ролі стороннього спостерігача, хоч наше підприємство, ще раз повторюю, державне.

— Як ще вам вдалося заробити гроші — а вони дуже великі, вкладаючи їх у розвиток підприємства, і почати працювати над новими літаками?

— Це знову ж таки розум і винахідливість «антоновців», справжніх патріотів заводу в Україні. Ми копіюю до копійки складали у фінансовий резерв із різних видів діяльності. Це насамперед прибуток від нашої власної авіакомпанії за перевезення вантажів у міжнародному масштабі. Не розсовували його по кишнях, а вкладали все до копійки у виробництво. Це роялті від виробництва наших літаків на заводах, з якими ми уклали контракти, — Китай, Індія та інші країни. Це доходи від підтримки експлуатації літаків, які ми модернізували. А потім, коли відродили виробництво, почали одержувати кошти й від продажу літаків.

А сьогодні, коли ми підписали контракти з Китаєм, Саудівською Аравією, Азербайджаном, Індією, ми можемо заробити і в найближчі роки дати Україні мільярди доларів. Як і за споруджен-

ня авіазаводів в інших країнах, що захотіли мати в себе такий же виробничий комплекс, як у нас.

— Оце й бісить багатьох можновладців, депутатів, які звикли думати, що державне — це нічیه, а точніше — їхнє, на якому можна пожитися, причому задарма.

Про це говорив і Президент України Петро Порошенко у своєму Посланні до Верховної Ради. Він зазначив, що заборона на приватизацію створює імунітет для авторів корупційних схем в неефективному державному секторі. Більша частина державних підприємств за два десятки років не отримала жодної копійки інвестицій до основного капіталу та приречена на програв у конкурентній боротьбі. Петро Порошенко також послався на Лешека Бальцеровича, який назвав приватизацію однією з головних ефективних економічних реформ.

Тому і кажу: ми повинні бути корпоратизовані, акціоновані. Ми так само готові платити державі вагомі податки. Але були б ми при цьому дуже ефективними власниками. Ми за те, щоб держава тримала контрольний пакет акцій — як це робиться в Китаї. А так ми зв'язані по руках і ногах. Ось недавно партнери із Західної Європи звернулися до нас, щоб створити спільне підприємство. А закон не дозволяє.

Нам закидають, що ми стали учасниками спільних дій з компаніями «Руслан-Саліс» і «Руслан-Інтернейшнл». Мовляв, не маємо на це права. А зарубіжні компанії йшли взяли та й подарували, просто подарували нам акції цих підприємств. Наша дирекція звернулася до суду, чи мали ми права на ці дії. Суд сказав: мали. Тепер же нинішні чиновники, які діють на замовлення певних хижих кіл, ставлять це нам у вину. Це при тому, що саме на основі діяльності спільного підприємства ми ввели в Україну, як я і казав, майже мільярд доларів додатково. То кому від цього погано?

— Компетентні фахівці в зарубіжних колах стверджують таку істину: країна, яка має власне авіабудування, незважаючи ні на що, належить до передових держав. Чи розуміють це в Україні?

— Думаю, що ні, якщо держава мало цікавиться авіабудуванням в Україні. Коли свого часу «Боїнг» продав Еміратам літаки на 5 мільярдів доларів, цей факт оцінив сам президент Клінтон, активно сприяючи діяльності «Боїнга». Розумієте? Американський президент глянув на цю подію через призму піднесення авторитету своєї країни.

Бурхливо розвивають свою авіаційну промисловість Китай, Іран, Саудівська Аравія, Індія. Причому в більшості випадків з нашою допомогою. Що їх спонукає до таких дій? Фахівці й представники урядових кіл кажуть: скоро основні ресурси, передусім нафта та газ, вичерпаються. І щоб утриматися на плаву, треба швидко розбудувати високі технології, зокрема, авіаційну промисловість.

У нас же все це є, але ним урядовці мало цікав-

ляться. Якось недавній генеральний конструктор Петро Васильович Балабуєв сказав, коли ми вчили іранців будувати літаки: «Ви ж їх добре вчили. Бо колись розв'язували у нас авіацію, то щоб вони потім наших онуків учили».

— Напрошується само по собі ще одне запитання, а саме: ваша точка зору як творця, генерального конструктора на останнє ваше розроблення — Ан-178, до якого ви докладали і розум, і руки, і душу. На якому сьогодні етапі ця машина і чому такий величезний інтерес до неї у всьому світі?

— Ну, цей літак закінчує програму випробування і скоро має вийти в серію. А інтерес? По-перше, цей літак створений на основі найсучасніших технологій. Ви по-

— Але ж не може бути, щоб у когось не виникла спокуса «позичити», перекохати ваші ідеї.

— Щоби створити сучасний літак, треба мати великий досвід і сучасні технології, а, крім цього, знати, як він поводить себе в експлуатації в різних умовах. Це все вимагає часу, великого часу і затрат. Просто скопіювати теж не вийде — всі дані літака відбиті в міжнародних сертифікатах та інших документах, і їх ніяк не обійти.

— Не можемо, Дмитре Семеновичу, не торкнутися і такої болючої теми, як війна, зміщення обороноздатності нашої країни. Який ваш внесок у цій справі? Чи можете ви дати сучасні літаки нашій армії?

— Можемо. Ще в 2007 році ми запропонували

кувати воєнну доктрину, стратегію наших оборонників. Там є свої фахівці й професіонали.

— Я розумію вашу тактовність, Дмитре Семеновичу. Але мене, як і багатьох інших співвітчизників, вкрай здивувала, м'яко кажучи, ситуація, що виникла з евакуацією українців з Непалу. Людям не зрозуміло, чому для цих перевезень залучили російський Іл-76, коли в нас є свої прекрасні літаки. Вони, як мені відомо, обійшлися б для нашого бюджету значно дешевше. Та й показав себе той Іл далеко не кращим чином. Ще й довго стояв поламаний в індійському аеропорту.

— До речі, росіяни вивозили своїх постраждалих на наших, українських, літаках. Якби нас попросили, ми б дали

йозну угоду з Королівством Саудівська Аравія на розробку транспортного літака Ан-132, вони інвестують його розробку. Він створюється на основі відомого Ан-32, але це практично нова машина — в Ан-132 інше крило, інший фюзеляж, інший двигун, ніж в базовій моделі.

Ми співпрацюємо з авіаторами Франції, Німеччини, Англії, Америки, Китаю — вражайте, з цілим світом. Це відкриває нам нові великі можливості авіабудування. Зрозуміло, що наша конструкторська думка наполегливо працює і над створенням нових, надсучасних повітряних машин.

Головне, що завод працює, люди працюють і добре заробляють. А наша справа — надати їм надійний соціальний захист. Ми, наприклад, плануємо — і це теж наша реальна перспектива — збільшити рівень економічних доходів у декілька разів, а разом з тим — також підвищити заробітну плату «антоновців».

Маючи багато контрактів, нам треба значно розвинути серійне виробництво літаків. Отут нам дуже знадобилася б допомога держави. Адже основні фонди — верстати, оснастка, обладнання — це ж, власне, державні фонди. Щоб нам вийти на високий, сучасний рівень серійного виробництва, треба вкласти в нього майже 200 мільйонів доларів.

Ми працюємо. Напружено й цікаво. Головне, аби нам ніхто не заважав, не тероризував колектив безкінечними перевірками й нападами.

— Отут, як казав один літературний герой, з цього місця я просив би детальніше. Ми краєм крила зачепили факт спроби рейдерського захоплення підприємства, низки кимось зрежисованих нападок, що нервує колектив, заважає йому працювати. Є кілька серйозних провокацій і нападок щодо вас особисто, Дмитре Семеновичу. Хтось, як уже стало відомо громадськості, хоче достроково, всупереч чинному контракту та законам України, провести конкурс на посаду генерального, хтось виношує ідею розділити функції генерального конструктора і президента компанії...

— Я вам скажу: все, що хотіли на нас повісити під акомпанемент безкінечних перевірок (а їх було стільки, що ми для перевіряльників виділили окремих кабінет), абсолютно нічого не підтвердилося. Як заявив недавно один із затятих перевіряючих, «у нас є припущення», тобто фактів немає, але є припущення. От вони від цих припущень і танцюють. Є в них припущення, що ми, мовляв, не всі документи показуємо, бо вони аж в Англії. То ми говоримо: їдьте, перевіряйте, ми нічого від вас не приховуємо, в нас усе абсолютно прозоро. Якщо вважаєте, що на підприємстві є порушення — доводьте, але не жонглюйте вигаданими фактами, як це було заявлено з екрана телевізії.

Якщо ви, кажемо, керуєтесь припущеннями, то чому замовчуєте, що підприємство без жодної державної копійки продовжує успішно працю-

вати. Чому приховуєте, що навіть після останніх скрупульозних перевірок і податкова служба, і фінансисти-контролери підписали документи, що на підприємстві практично ніяких порушень не виявлено?

А нападки, частіше за куліси, тривають. Кажуть, ми завдали збитків державі. Яких? По-перше, держава ані копійки не вклала в своє державне підприємство. По-друге, ми з державою розраховуємося через податки та інші відрахування до копійки, вносячи щороку в державну скарбницю 600 мільйонів гривень.

Я не хотів би називати якісь імена, хоч я їх добре знаю. Але все-таки це людина, яка знає, де що лежить, і до чого, мабуть, хоче дорватися. Ось такі диригенти докотилися до того, що хотіли поставити на чолі підприємства людину, яка в нас колись трохи, але бездарно працювала, а потім перекинулася до російських авіабудівників. То, як ви думаєте, на кого б вона працювала, якби очолила завод? В інтересах Росії дербибанила б завод.

Цю ідею посилено проштовхували і колишні високопосадовці, які теж дивилися на підприємство як на майбутню свою вотчину.

Хочеться запитати: що це за політика урядових чиновників, які, не розбираючись у справжньому стані речей, прагнуть довести, що ми ледь не злодії?

Я ще раз публічно, сердечно запрошую до нас у гості і Арсенія Петровича Яценюка, і Петра Олексійовича Порошенка та інших високих представників влади: «Прийдіть, будь ласка, подивіться, переконайтеся!»

Вибачте, будь ласка, за емоції, але дуже хотілося б, щоб і керівники, і громадяни України знали справжню істину.

Знаєте, мені дає наснаги й сили підтримка нашого колективу, нашої команди, яка самовіддано і плідно працює. Я цю підтримку відчував і коли була спроба силою захопити наше підприємство, і коли в нинішній ситуації не припиняються намагання деяких осіб дорватися до наших багатств як земельних, так і фінансових. І хоч би які були складнощі, ми тримаємося, бо воля колективу понад усе.

У нас люди розумні, все бачать. Ви розумієте, в нас майже п'ять тисяч працівників з вищою освітою. І вони не менш мислячі, ніж депутати чи державні чиновники. Тому ми працюємо дружною сім'єю, незважаючи на те, що вже більше року тягнуться оці цькування, оці безкінечні перевірки.

Тож хто б і що б не казав, ми давали і нині даємо Україні та світу найкращі, найсучасніші літаки, за які не соромно нашому колективу і нашій країні. Авіабудівники й перевізники дуже високо оцінили найновішу нашу розробку — Ан-178. Свідчення цьому — вже укладені контракти та інтерес до цього літака з боку країн Європи, Азії, Африки.

Заради таких великих справ хочеться жити, працювати й боротися!

Вів бесіду **Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ**.

Фото Віталія НЕСЕНЮКА.

Багатотисячний колектив ДП «АНТОНОВ» вітає свій новий літак Ан-178.

мітили, що на ньому, ще не пофарбованому, багато темних плям? Так от, це композитні матеріали — металопластик, вуглепластик, які в світі належать до найсучасніших технологій. Вони розроблені і впроваджені в наших цехах та одержали високу оцінку в авіаційних колах. Не буду вдаватися до технічних деталей, але це нове слово в авіабудуванні.

Окрім цих матеріалів, у нас впроваджено багато сучасних алюмінієвих, титанових сплавів, які надають особливої міцності літаку, наприклад, шасі та іншим важливим деталям.

Про технічні характеристики Ан-178 уже мовлено чимало й гідно оцінено серед авіаторів світу. Але є ще одна особливість цієї машини: вона на фоні «Боїнгів», «Ембраєрів», «Сі-130» зайняла нішу, ніким не заповнену — перевезення вантажів вагою до 18 тонн. Розумієте, є літаки, які перевозять легкі вантажі, є набагато більші, а от 12—18-тонників немає. А вони якраз дуже потрібні.

Унікальна особливість Ан-178, що він може перевозити морські контейнери, це робить його незамінним транспортним засобом для сучасних логістичних потреб. Та ще, на відміну від багатьох машин, що випускаються у світі, може злітати й приземлятися на будь-яких аеродромах.

— А як же до вас ставляться конкуренти?

— А їх немає, ми поза конкуренцією в цьому класі літаків.

створити сучасний, навчально-бойовий, штурмовий літак. На жаль, нам сказали, що це не на часі. Ми ж сьогодні готові дати Збройним Силам найсучасніший літак. Але замовлень немає досі.

Однак і в цих умовах ми робимо все, що можемо, для Збройних Сил України — за власний кошт модернізуємо під спеціальні потреби Ан-26, Ан-74, Ан-32, Ан-24. Наші майстри виготовили спеціальні пічки для обігріву воїнів, які користуються особливою популярністю в зоні бойових дій. Між іншим, коли ми займалися цією справою, тодішнє Мінпромполітики говорило, що ми не маємо права робити це за власні кошти. Мовляв, ви поміняйте фінансовий план підприємства, затвердьте його, узгодьте у відповідних органах тощо. Так і війна могла закінчитись.

До того ж, ми свого часу робили і зараз готові виробляти безпілотні літальні апарати різного типу на рівні світових стандартів.

— А військово-транспортні літаки?

— Можемо, безперечно. Ми пропонуємо дати армії також патрульні літаки з озброєнням, які можуть успішно патрулювати всі кордони України.

— І що каже Міністерство оборони?

— Каже, що в цьому поки що немає потреби. Для армії міг би прекрасно працювати Ан-178, але й тут замовлень поки що немає, мабуть, через брак коштів.

— Із-за кордону замовляють, а тут немає?

— Ну, це не моя справа. Я не збираюся крити-

свій Ан-158 і вивезли б людей без будь-яких пригод.

— Ми почали з Олега Костянтиновича і закінчуємо бесіду за його віртуальної присутності. Ви, як і Олег Антонов, за словами ваших працівників, багато робите для соціальної підтримки людей.

— На заздрість багатьом, ми справді активно допомагаємо в цю скруту всім «антоновцям». У нас, по-перше, заробітна плата людей зросла останнім часом в середньому до більш як 7 тисяч гривень на місяць. А наш колектив — це понад 13 тисяч людей. Ось недавно ми преміювали «антоновців» за перший політ літака Ан-178. Окрім цього, звели два дванадцятиповерхові будинки для молодих спеціалістів. Квартири повністю мебльовані, з кухнею, холодною водою — живіть тут собі, юнаки та дівчата, скільки хочете, доки працюєте в нас. Зводимо ще один будинок для своїх співробітників. Збудували новий дитсадок, бо в цих будинках для молоді нині більше дітей, ніж у всьому Гостомелі. На підприємстві діє цілий комплекс лікувально-оздоровчої інфраструктури. Наші люди заслужили до себе велику повагу, й ми робимо все, щоб їм комфортно жилося і працювалося.

— Які перспективи, Дмитре Семеновичу, в подальшому житті «Антонова»?

— Перспективи хороші. Ми маємо угоди на будівництво нових літаків. А ще чимало замовлень на модернізацію уже діючих моделей. Нещодавно підписали сер-

Жителя Збаразького району, який узявся допомогти знайомому уникнути мобілізації, затримали після передачі у військкоматі 34100 гривень. Вироком Тернопільського міськрайонного суду йому призначено покарання у вигляді двох років позбавлення волі зі спеціальною конфіскацією, *передає наш власкор Людмила Наконечна*

Літнє протистояння входить в активну фазу

Поразка російсько-терористичних військ під Мар'їнкою минулого тижня їх нічому не навчила. Бойовики намагаються взяти реванш, продовжуючи обстріли наших позицій і мирних жителів з важкої артилерії по всій лінії фронту. В епіцентрі вогню знову Мар'інка, Широкине й Щастя. Гібриди з особливим цинізмом розстрілюють Мінські домовленості під заяву світових лідерів про те, що військовий конфлікт на українському Донбасі можна вирішити дипломатичним шляхом.

У районі міста Щастя під ворожий вогонь потрапили спостерігачі місії Організації з безпеки й співробітництва в Європі (ОБСЄ) і Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню й стабілізації лінії розмежування сторін.

«Обстріл вівся з боку селища Весела Гора, яке перебуває під контролем бандформування «ЛНР». Міни розривалися за 200 метрів від спостерігачів», — зазначили в штабі АТО.

Хвилюючись за життя своїх співробітників, спеціальна моніторингова місія ОБСЄ все-таки допускає збільшення кількості спостерігачів на Донбасі до однієї тисячі. Про це на міжпарламентській раді України—НАТО сказав заступник голови місії Олександр Хуг. Він зазначив, що це можливо за умови, якщо їм буде гарантовано вільний і необмежений доступ на всю територію конфлікту. Сьогодні в складі моніторингової місії працює майже 500 осіб.

Активізація гібридних військ говорить про спробу супротивника таки почати наступ, про який останнім часом так часто кричали бойовики. Подія під Мар'їнкою у ніч на 3 червня за задумом російсько-терористичного командування мала стати початком масштабного наступу в

напрямку до Курахівської ТЕС. Про це на своїй сторінці у Фейсбукці написав координатор групи «ІС» Дмитро Тимчук.

«Протягом минулої доби в районі Мар'їнки й Красногорівки виявляли активність снайперські групи супротивника, які діють під прикриттям щільного стрілково-мінометного вогню, а також диверсійно-розвідувальні групи бойовиків», — повідомив учора Д. Тимчук.

За словами прес-офіцера Спільного центру координації й контролю над режимом припинення вогню Руслана Семенюка, у районі Мар'їнки незаконні збройні формування почали обстріли в понеділок з 6-ї години ранку.

На донецькому напрямку ситуація залишається складною, підтвердили в адміністрації Президента України. «Супротивник підвів до лінії зіткнення бронетехніку (зокрема, БМП і танки). Найбільш запеклі обстріли наших позицій з боку ворога велися на північно-західних окраїнах Горлівки», — повідомив представник АП з питань АТО полковник Андрій Лисенко.

Учора ситуацію на сході нашої країни доклав на засіданні Міжпарламентської ради України—НАТО міністр оборони Степан Полторак.

«Спостерігається збільшення кількості обстрілів у районі Широкиного, донецького аеропорту, у напрямку Луганська, Горлівки, що вкотре свідчить про спробу неформальних збройних формувань давити на наші ЗСУ й відтіснити їх із займаних позицій. На жаль, збільшується й кількість обстрілів житлових кварталів і об'єктів інфраструктури по населених пунктах, які перебувають на межі із НЗФ», — сказав керівник воєнного відомства.

За його даними, **Росія акумулювала біля наших кордонів близько 55 тисяч військових і 3,7 тис. одиниць техніки. А сьогодні на Донбасі вже воює 42,5 тисячі бойовиків.**

Міністр оборони не виключає атаку російсько-терористичних військ на Маріуполь. Мовляв, Путін навряд чи відмовився від ідеї пробити сухопутний коридор до анексованого Росією Криму. І це підтверджує загострення ситуації в районі Широкиного.

Полторак також вважає вибух катера берегової охорони Державної прикордонної служби поблизу Маріуполя мінусовою невідомою дією диверсійної діяльності в українській акваторії Азовського моря. У прес-центрі АТО повідомили, що за попередніми висновками експертів, котрі розслідують цей інцидент, причиною події став саморобний вибуховий пристрій, який принесло морем з боку окупованих територій.

Ольга ВІТЕР.

Спостереження під обстрілами

Блокпост «Зеніт», що розташований недалеко від донецького аеропорту, несе на собі сліди страшних боїв, які тут відбуваються від самого початку війни.

Нині тут служать бійці зведеного загону повітряних сил «Дика качка». Місце постійно обстрілюють бойовики зі 120-міліметрових важких мінометів та іншого озброєння. В цьому ми могли переконатися, потрапивши на блокпост. Протя-

гом майже години терористи кляли 120-міліметрові міни. Для наших військовиків це вже звичне явище. Вони продовжують спостереження за будь-яких умов. До блокпосту нас супроводив комбат 93-ї бригади «Купол» (на знімку пра-

воруч), мужній і спокійний офіцер. Він розповів, що для нас аеропорт є важливим об'єктом і, звичайно, ми будемо за нього боротися. А поки що ведемо спостереження і виконуємо умови Мінських домовленостей.

Фото
Олександра
КЛИМЕНКА.

ДОПОМОГА

Волонтери з Італії просять сприяння МЗС

Хмельничанин Микола Прадун уже одинадцять років живе і працює в Італії і два з них активно займається волонтерством. Але ця добродійна справу ускладнює те, що комунікація серед українських заробітчан відбувається стихійно, не вистачає належної інформації з посольства та консульств, виникають проблеми з перевезенням благодійної допомоги через кордон. Тому разом із координатором італійських волонтерів Валерієм Куліковським попросили представників хмельницької міської влади звернутися до Міністерства закордонних справ України, щоб воно допомогло волонтерам унормувати з італійською владою перевезення вантажів через кордон та посприяти у створенні інформаційних сторінок у мережі Інтернет.

Тож у міській раді готують звернення до МЗС, а на її сайті буде створено сто-

рінку з інформацією для волонтерів українською та англійською мовами.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Армія потребує техніки

Тож її намагаються знайти, відремонтувати та передати військовим і волонтерам, і сільгоспвиробникам, і органи місцевого самоврядування.

Вкотре військову техніку для підрозділів Збройних Сил України передали з автобаз Кіровоградської обласної ради. Загалом — ще чотири УАЗи. Два з них посилили технічну базу 34-го окремого мотопіхотного батальйону, по одному поповнили гаражі військового аеродрому «Канатове» та 3-го полку спецпризначення.

Відремонтували техніку та підготували до відправлення майстри автобаз за сприяння директора ТОВ «Спецтехмаш-2» Олега Ракітенка та голови обласної ради Олександра Чорноіваненка.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоград.

ОГОЛОШЕННЯ

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "АКТАБАНК" оголошує аукціон з продажу активів, що обліковуються на балансі банку, на електронному торговому майданчику ТОВ "УКГ МОНІТОРИНГ" (www.aukzion.com.ua)

Перелік майна:

- 1) Лоти №№ 194 - 210 - Банківські метали у вигляді монет в кількості 53 одиниці загальною початковою ціною 46 530,00 грн.
- 2) Лоти №№ 211 - 215 - Банківські метали у вигляді ювілейних монет НБУ в кількості 5 одиниць загальною початковою ціною 8 184,00 грн.
- 3) Лот № 216 - Нежитлове приміщення площею 255,4м.кв., що знаходиться за адресою: м.Харків, вул.Олімпійська, 9А. Складається з 2-х приміщень з окремими входами: на першому поверсі житлового будинку початковою ціною 1 486 158,00 грн.

Детальний перелік та опис майна, що включене до складу лотів №№ 194 - 216, розміщено на сайтах електронного торгового майданчику ТОВ "УКГ МОНІТОРИНГ" (Аукціон.ЮА) - <https://www.aukzion.com.ua> та ПАТ "АКТАБАНК" - <http://www.aktabank.com/>

Умови продажу:

1. Аукціон проводиться відповідно до Правил проведення торгів (аукціону) з продажу майна банків щодо яких Фондом гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення про здійснення процедури ліквідації. Переможець аукціону зобов'язаний сплатити ТОВ "УКГ МОНІТОРИНГ" винагороду за проведення аукціону.
2. Аукціонні торги відбудуться за наявності не менше двох учасників.
3. Реєстраційний внесок становить - 100,00 грн. (сто гривень 00 копійок). Гарантійний внесок - 10% (десять відсотків) від початкової ціни продажу лота. Реєстраційний та гарантійний внески учасником аукціону вносяться на поточний рахунок ТОВ "УКГ МОНІТОРИНГ", код ЄДРПОУ 38811542, п/р 26009056105090 у ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", МФО 380775.
4. Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.
5. Крок аукціону - 1% (один відсоток) від початкової ціни лота.
6. Усі витрати, пов'язані з реєстрацією договору купівлі-продажу, покладаються на покупця - переможця аукціону.

Ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на аукціоні, можна щодня, крім вихідних днів, з 10.00 до 16.00 за їх місцезнаходженням, попередньо зателефонувавши за телефоном (056) 790-50-90.

Час проведення аукціону: 23.06.2015 року з 09 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв.

Місце проведення аукціону (у формі електронних торгів): www.aukzion.com.ua.

Прийом заяв на участь в аукціоні (реєстрація учасників) буде проводитись на веб-сайті ТОВ "УКГ МОНІТОРИНГ" (www.aukzion.com.ua), починаючи з дати публікації цього оголошення.

Кінцевий строк прийому заяв на участь в аукціоні та оплати гарантійного внеску - 19.06.2015 року о 17 год. 00 хв.

Організатор аукціону: ТОВ УКГ МОНІТОРИНГ, ЄДРПОУ: 38811542, 01042, м. Київ, вул. Вітряні Гори, 21/7 (ЛІТЕРА А), тел. (044) 392-19-73, (098) 297-39-45 працює щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, у західних і північних областях місцями короткочасний дощ, гроза. Вітер переважно північно-східний, 5—10 м/с, при грозах окремі шквали 15—20 м/с. Температура вночі 12–17 градусів тепла, на узбережжі морів до 19. Вдень 27—32 вище нуля, у західних областях 23—28 градусів.

■ **1929.** У містах УСРР проведено «День військової школи». Мета акції — привернути увагу суспільства до вербування робітничої і селянської молоді у військові школи. ■ **1951.** Народився В'ячеслав Заболотний — український військовик, генерал-лейтенант, помічник міністра оборони України (січень 2008 р. — лютий 2009 р.). ■ **1963.** Пішов з життя Василь Барвінський — український композитор, педагог, диригент. Визначний представник української музичної культури ХХ століття. ■ **1992.** У Києві розпочав роботу 1-й Всеукраїнський конгрес бібліотекарів. 1994. Створено Національну асоціацію кредитних спілок України.

У НОМЕР

На саміті «Великої сімки» вимагали дотримання Мінських угод

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Найбільша увага була зосереджена на зустрічі канцлера ФРН Ангели Меркель та президента США Барака Обами, котрі, крім іншого, говорили про конфлікт на Донбасі. Білий дім, за результатами цих переговорів, поширив заяву, у якій йдеться про кризу на сході України та санкції проти Росії. У ній висловлена спільна позиція лідерів ФРН і США: їхня дія має бути суворо пов'язана з повним виконанням Москвою Мінських угод і повагою до суверенітету України.

Щоправда, поки що не йдеться про певну конкретну допомогу Україні, про яку незадовго до цього заявляли її керівники. Ангела Меркель, за підсумками першого робочого засідання «Сімки», заявила, що за такий короткий термін роботи неможливо розв'язати всі світові проблеми, у тому числі й українські. Ангела Меркель переконана, що досягти успіху можна лише мирним шляхом, зокрема неухильним виконанням Мінських угод. В інтерв'ю німецькому телеканалу ZDF Меркель наголосила: дотримання цих домовленостей є головною умовою для пом'якшення санкцій проти Росії. На її думку, «якщо всі докладуть до цього зусиль, то у нас з'явиться шанс. І це багато в чому залежить від російської сторони, звичайно, також і від української».

Задовго до початку саміту у ФРН не вщухають дискусії щодо того, чи можна вирішувати питання конфлікту в Україні без участі його одного з безпосередніх учасників? Мовляв, варто було запросити на засідання «Великої сімки» президента Росії Володимира Путіна, бо припинення стрілянини в Україні, на їхню думку, залежить саме від нього. З другого боку, якщо йдеться про «Велику сімку» — не лише як про найбільш потужні держави, а й про демократичне утворення, то чи неможливо повернути до нього Росію? Знову-таки канцлер Ангела Меркель спробувала покласти край цій дискусії. В інтерв'ю «Дойче велле» вона підкреслила важливу роль Росії у врегулюванні світових конфліктів. Підтримка Москви необхідна для подолання міжнародних криз, вважає вона. Але про входження Росії до клубу промислово розвинутих країн не йдеться, оскільки Кремль нині дуже далекий від цінностей, які є принциповими для держав-учасниць «Великої сімки».

Наталія ПИСАНСЬКА.
Берлін.

Перевірка «Союзницького щита»

На території Польщі, Латвії, Литви та Естонії майже одночасно відбуваються кілька військових навчань НАТО, об'єднаних спільною назвою «Союзницький щит». Загалом у них бере участь майже 15 тисяч військовиків з 19 країн-членів Альянсу та трьох партнерських країн (Фінляндії, Швеції і Грузії).

Відчора до 19 червня на полігоні у Дравсько-Поморське (Польща) відбуваються навчання «Saber Strike» за участю 2100 військовиків з Данії, Німеччини, США, Польщі та Франції. Проте приймаючою стороною навчань є Литва, де маневри тривають з 1 по 26 червня, і будуть чи не наймасовішими. Загальна кількість учасників — близько шести тисяч.

Водночас у південній частині Балтійського моря розпочалася активна фаза морських навчань «Балтопс-15» за участю 5600 військовиків із 17 країн, що триватиме до 21 червня.

У військовому порту міста Гдиня до 8 червня перебували 49 кораблів ВМС та понад 40 одиниць ВПС із 15 країн. А з 9 до 19 червня Польща прийматиме натівських військовиків у рамках ще одних маневрів — «Noble Jump». Їх мета — перша практична перевірка Об'єднаних сил швидкого реагування як в умовах звичайної, так і в гібридній війнах. ОСШР створено альянсом на виконання рішень Уельського (вересень 2014 року) саміту НАТО через агресію Росії проти України.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

ФОТОФАКТ

Цими вихідними Україну відвідав прем'єр-міністр Канади Стивен Гарпер (ліворуч), який у Києві провів переговори з Президентом Петром Порошенком.

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

В ООН обговорювали бій під Мар'їнкою

Ніхто не очікував, що екстрене засідання Ради Безпеки ООН, що відбулося в п'ятницю, завершиться прийняттям резолюції. Своєрідним початком для дебатів став брифінг заступника Генерального секретаря ООН з політичних питань Джеффри Фелтмана. «Я стурбований майже щоденними кровопролитними сутичками, використанням важкого озброєння, мінуванням полів по обидва боки лінії зіткнення, повідомленнями про присутність іноземних найманців на українській землі й про задокументовані потоки важкої зброї на схід України. Все це суперечить ключовим положенням Мінського пакета заходів», — сказав Фелтман. Про значне погіршення ситуації говорив і представник ОБСЄ Александер Хуг.

Постійний представник України Юрій Сергеев заявив, що недавні «провокаційні» кроки, що їх зробила Москва, з усією очевидністю свідчать про її наміри нарощувати конфронтацію та зірвати Мінський процес. Немає сумнівів, сказав Сергеев, що масовані цілес-

прямовані напади в районі Мар'їнки були заздалегідь сплановані Російською Федерацією. Він закликав Радбез «застерегти агресора від подальших деструктивних дій» у цьому напрямку. Підкресливши, що напад на Мар'їнку став другою масштабною атакою

після Дебальцевого, він відзначив, що «це сталося відразу після спроби Росії зірвати засідання Тристоронньої контактної групи й її тематичних підгруп у Мінську 2 червня».

Взявши слово, Постійний представник Російської Федерації при ООН Віталій Чуркін звинуватив Київ у тому, що той відмовляється вести прямий діалог із представниками Донбасу, а також не виконує цілу низку інших Мінських домовленостей. Він закликав місію ОБСЄ «не тільки сухо фіксувати порушення режиму припинення вогню та визначати порушників домовленостей», а й чітко писати,

які були цілі цих обстрілів і хто від них страждає.

Позиція Росії зазнала предметної критики з боку представників цілої низки країн. Франсуа Делаттр (Франція) висловив розчарування позицією Росії в Тристоронній контактній групі, незважаючи на зобов'язання в контексті резолюції 2202 (2015). «Усім відомо, яку роль вони відіграють у цій кризі із самого початку», — заявив Делаттр, закликавши Росію припинити спроби вийти з переговорного процесу. Метью Райкрофт (Великобританія) заявив, що сепаратисти, що їх підтримує

Москва, відповідають за новий спалах насильства. Зазначивши, що російські танки та ракети були помічені на території України, він закликав Росію вивести війська і припинити підтримувати сепаратистів. Саманта Пауер (США) звернула увагу на протиріччя в спробах Росії й її союзників-сепаратистів виправдати напад на Мар'їнку, включаючи їх звинувачення на адресу України. Пауер наголосила, що ці аргументи були спростовані самими ж сепаратистами, які — забувши про те, що потрібно спочатку отримати добро в Москві — проголосили у Твіттері: «Мар'інка наша!».

Олександр ТАУКАЧ.
Нью-Йорк.

Плани президента Туреччини провалилися

Президент Реджеп Ердоган і прем'єр-міністр і лідер Партії справедливості та розвитку Ахмет Давутоглу розраховували на абсолютну перемогу на виборах, що дало б їм змогу одноосібно сформувати уряд і протягнувати через парламент необхідні поправки до конституції для наділення президента більш високими повноваженнями.

Проте при явці понад 85 відсотків виборців Партія справедливості та розвитку (ПСР), за даними ЦВК, набрала лише 40,8 відсотка виборців.

Високий виборчий поріг для проходження до парламенту — 10 відсотків подолали також лівоцентристська

Народно-республіканська партія (НРП), яка набрала 25,2%, і Партія націоналістичного руху (ПНР) — 16,5% голосів виборців.

Демократична партія народів (ДПН), що представляє інтереси турецьких курдів, тривалий час у підрахунках балансувала на де-

сятивідсотковому лезі потрапляння до парламенту і до кінця опрацювання виборчих бюлетенів набрала 12,9 відсотка. За неї проголосувало більш як 5,29 мільйона громадян Туреччини.

Тепер конфігурація в парламенті суттєво змінилася. Партії справедливості та розвитку доведеться шукати в новому складі Великих національних зборів коаліційних партнерів для формування уряду. Хто це буде — НРП або ПНР

— покаже найближчий час. Але вже ясно, що плани Реджепа Ердогана провалилися і йому наряд чи вдасться в найближчі чотири роки добитися від Меджлісу перетворення Туреччини в країну із президентською формою правління, хоча вже в понеділок уночі Давутоглу заявив, що депутати нового парламенту повинні готуватися до розгляду змін до конституції. Але тепер опозиціонери легко проігнорують усі неде-

мократичні, з їхньої точки зору, поправки.

Недарма відразу після оголошення неофіційних результатів виборів лідер НРП, яка є основною опозиційною політичною силою в країні, Кемаль Киличдароглу радісно заявив: «Сьогодні завершився ще один період розвитку країни. Демократія перемогла. Народ демократичним шляхом припинив період насильства».

Голова ЦВК Туреччини Саді Гювен повідомив, що остаточні результати будуть оголошені через 11–12 днів.

Олександр БЛИК.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Людмила ОПАНАСЕНКО, Олена СКРИПКА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛІЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси та передплатна ціна на 2015 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 18 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 14 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 80000.

Друк:
ТОВ «Поліпрінт»,
04074 м. Київ, вул. Лугова, 1а,
тел. (044) 464-17-89,
факс (044) 464-17-91
poliprint@ukr.net

Зам. 5067

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

Інформаційний портал — www.golosukraine.com

